Старт

ИЛЮСТРОВАН СПОРТЕН СЕДМИЧНИК

Брой 133 ● 18 декември 1973 ● 25 ст.

Издание на ЦС на БСФС

В Москва бе теглен жребият за четвъртфиналите на световното първенство по шахмат. След малко бившият шампион Борис Спаски ще научи името на съперника си.

ГОЛЯМАТА ОСМОРКА

стр. 8-9

Тази купа е първото световно отличие на българския спорт. Спечелена е през 1900 г. от непобедимия шампион Никола Петров, роден преди 100 години в Горна Оряховица.

ПЪРВИЯТ Стр. 7

Подготовката на повече високоразредни спортисти, като например най-добрия наш лекоатлет през миналия сезон Велко Велев, е една от основните теми на отчетно-изборните събрания и конференции.

СИЛАТА НА ФАКТИТЕ Стр. 2

ФУТБОЛНАТА ПРОЛЕТ — НА ЗИМЕН ДЕКОР

стр. 4

Преди седмица завърши последният кръг от есенния полусезон на футболното първенство. Но шампионатът продължава...

СИЛАТА НА ФАКТИТЕ

В целия наш съюз се организират отчетно-изборни събрания на спортните секции, които са основна обществена низова единица, призвана да съдействува за масовизиране на спорта и повишаване на спортното майсторство. Предстоят конференциите на дружествата, окръжните съвети и федерациите. Несъмнено в тях ще се отчита, обсъжда и решава конкретно развитието на отделните спортове. Именно това ни даде повод да поставим на страниците на "СТАРТ" състоянието на леката атлетика в страната, изхождайки от най-точния и неопровержим критерий – показаното на... пистата! Понякога отчетите се отклоняват малко или повече от този показател, а от това няма никаква полза. Резултатите ще бъдат наистина добри, ако на повече места се възприеме подходът на лекоатлетическата секция на "Левски-Спартак", организирала масово посетено и представително отчетно-изборно събрание. Въпреки най-големия принос на това дружество за извоюваните най-значими международни успехи и за качественото повишаване ръста на българската женска атлетика, слабостите не бяха замазани. Напротив, те бяха даже по-ярко показани, отколкото постигнатите успехи през годината. Това помогна и на изказалите се да критикуват недостатъците в организацията и в учебно-тренировъчния процес. С тревога бе отбелязано изоставането в масовата и детско-юношеската атлетика, без развитието на която са немислими трайни успехи. Но дали навсякъде се постъпва по същия начин?

Данните от проведените през 1973 г. републикански първенства за всички възрастови групи разкриват сериозни недостатъци в редица дружества и окръзи, в това число и на основните центрове на леката атлетика. Посочените резултати в таблицата "шампионати-73" са обобщени от републиканските първенства за мъже и жени, юноши и девойки – старша и младша възраст, и за пионери и пионерки, включително и покритите високи разреди на самите първенства плюс подобрените републикански рекорди за всички възрастови групи през цялата година. За да се извърши макар и неофициално комплексно класиране, точките са изчислени по същия начин, както ще бъде през идущата година на финалите на четвъртата републиканска спартакиада.

Един бегъл поглед върху таблицата разкрива, че цели окръзи, като Търговищки и Смолянски, нямат нито един атлет в осмицата, Врачански, Пазарджишки и Шуменски нямат свои представители в челната тройка и нито един първоразрядник. А това са окръзи, които през минали години са излъчвали републикански първенци. Нима такъв важен факт може да остане без отзвук на отчетно-изборните събрания и конференции в тези окръзи?

Но има и други тревожни явления. Един от големите центрове на леката атлетика у нас е несъмнено Плевенски окръг. В окръжния център е изградено първото спортно училище-интернат в провинцията с паралелки по лека атлетика. А в Плевен през тази година не само че не е отбелязан напредък, но е направено и сериозно отстъпление в сравнение с миналото. На всички републикански първенства плевенчани са покрили само една кандидатмайсторска норма и четири първоразредни – толкова, колкото във Видин и в Перник, където няма спортни училища, и несравнимо по-малко в сравнение с Велико Търново, Кюстендил и Стара Загора, с които Плевен има претенции да оспорва атлетическите си позиции...

Възниква проблем, който и друг път е поставян: дали цялата атлетическа дейност не се стеснява в рамките на спортното училище? А хиляди други деца, юноши и девойки остават откъснати от основния спорт въпреки хубавите решения – всеки младеж и девойка да упражнява поне една атлетическа дисциплина! Този въпрос важи не само за Плевен, но и за Пловдив и други центрове. Стесняване базата на атлетическата дейност сред учащите е обезпокоително явление.

С вълнение и тревога по тези въпроси се говори на отчетните събрания на секциите в ЦСКА "Септ. знаме" и "Левски-Спартак". Подобно мнение споделят много деятели и специалисти от други дружества и окръзи, а така също и от Българската федерация по лека атлетика, която се нуждае от по-голяма подкрепа, поне от основните атлетически центрове. Все още значителен брой преподаватели и треньори не са попълнили групите си съобразно задължителния минимум, предвиден в правилника за спортно-педагогическите кадри в БСФС. А в същото време в редица школи и дружества има вакантни места за специалисти. Не е тайна, че едни от най-изтъкнатите ни треньори се занимават с твърде ограничен брой състезатели, понякога с двама-трима и даже само с един атлет...

Проблемът за масовостта продължава да бъде най-актуален, далече неразрешен от дружествата и окръзите в страната. Дори ЦСКА "Септемврийско знаме", "Левски-Спартак" и "Академик" участвуваха с нееднакъв брой атлети на републиканските шампионати през годината, въпреки че наредбата позволява да стартират неограничен брой състезатели в отделните дисциплини. Критерият за тези три основни центъра, а така също за Пловдив и Варна, не може да бъде само спечелената титла или набраните по-голям брой точки, а преди всичко приносът им към националната атлетика. Но той, както се вижда от таблицата за подобрените през годината рекорди и покритите високи разреди на републиканските първенства, е все още недостатъчен. При това често пъти, както е случаят с "ЖСК-Спартак", високоразредните постижения са дело на ограничен брой състезатели (Л. Панайотова е покрила четирите от всичко шест). Така е и в други дружества! Най-голям брой майсторски постижения са реализирани от атлетките на "Левски-Спартак", но през годината дружеството не е изпълнило плана за подготовката на нови майстори и кандидат-майстори!

И така именно в годината на най-големите успехи на българската атлетика е необходима трезва и реалистична преценка на състоянието на първия олимпийски спорт. Това ще ни помогне да насочим общите усилия за трайни успехи – в унисон с условията, възможностите и задачите за развитието на масовата атлетика, усъвършенствуване на спортното майсторство.

Ешуа АЛМАЛ
Григор ХРИСТ

ПОКАЗАНОТО НА ПИСТАТА ТРЯБВА ДА СЕ (НИ И НА ОТЧЕТНО-ИЗБОРНОТО СЪБРАНИЕ. СНИМКАТА: ИЗТЪКНАТИ СЪСТЕЗАТЕЛИ НА (РАНИЕТО НА АТЛЕТИЧЕСКАТА СЕКЦИЯ НА "(СКИ-СПАРТАК".

Снимка: Христо АТАНА

МЛАДИТЕ АТЛЕТКИ ОТ ВЕЛИКО ТЪРНОВО (ОТ ЛЯВО НА ДЯСНО): КМС М. ВАСИЛЕВА, МАЙСТОРКИТЕ НА СПОРТА Г. ПЕТКОВА И Н. ГЕОРГИЕВА И КМС Л. ГЕРОВА, СПЕЧЕЛИЛИ ГОЛЯМ БРОЙ ТИТЛИ И ПРИЗОВИ МЕСТА И УСТАНОВИЛИ РЕПУБЛИКАНСКИ РЕКОРДИ ЗА ЖЕНИ И ДЕВОЙКИ В ЩАФЕТНОТО БЯГАНЕ 4×200 М С ВРЕМЕ 1.44,5 МИН.

Снимка: Николай КАЧАКОВ

Класиране	Дружества и окръжни съвети	Класиране в републикански първенства												Точки за подобрени рекорди
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	МС	КМС	I раз.	точки	
1	ЦСКА "Септ. знаме"	16	22	21	12	19	18	14	16	10	25	47	821	1
2	"Левски – Спартак"	17	15	16	9	6	12	10	11	22	15	21	567	1
3	"Тракия"	9	11	9	8	8	12	7	9	4	7	22	526	
4	Русе	10	8	7	4	2	4	7	5	–	2	8	300	
5	"Академик"	7	6	5	10	1	6	3	4	6	21	14	290	
6	Стара Загора	5	7	7	6	5	9	7	7	1	4	7	275	
7	"Славия"	4	7	3	7	10	2	2	4	1	7	12	236	
8	Сливен	8	2	7	3	1	3	4	2	2	1	11	211	
9	Кюстендил	3	3	7	4	7	3	2	3	–	1	14	176	
10	Бургас	5	1	3	6	4	–	3	1	1	3	1	148	
11	Велико Търново	5	1	4	–	2	2	6	3	–	5	3	126	1
12	Ямбол	2	–	2	8	5	3	2	3	–	1	13	116	
13	София – окръг	–	–	5	8	4	4	2	2	1	3	7	114	
14	"Черно море"	2	2	1	6	5	2	2	3	–	1	5	112	
15	ЖСК "Спартак"	4	3	–	1	1	4	2	1	1	3	2	101	
16	"Локомотив" – София	–	4	2	3	1	3	3	2	–	3	7	86	
17	Плевен	–	3	2	2	3	5	–	1	–	1	4	79	
18	"Локомотив" – Пд	3	1	1	–	2	–	2	2	2	2	1	76	
19	Толбухин	1	3	1	1	1	–	2	–	3	–	3	74	
20	Силистра	2	1	2	2	4	–	–	–	–	–	1	73	
21	Разград	1	1	2	2	3	3	1	2	–	–	2	70	
22	Габрово	–	2	–	1	6	3	3	–	–	3	2	62	
23	Благоевград	1	3	–	1	1	2	–	3	–	1	2	57	
24	Хасково	2	–	1	2	–	1	1	–	1	–	1	51	
25	Видин	1	1	–	3	2	1	1	2	–	1	4	51	
26	Перник	2	–	1	–	1	1	3	–	–	1	4	44	
27	с. Първенец, Пд	–	1	2	–	1	–	–	–	3	1	–	42	
28	Ловеч	1	2	–	1	–	2	1	5	–	–	1	39	
29	Михайловград	–	2	1	–	–	1	–	1	–	–	2	29	
30	Асеновград	2	–	–	–	–	–	1	1	–	–	2	27	
31	Кърджали	–	2	1	–	–	–	1	–	–	–	1	27	
32	Пазарджик	–	–	–	–	2	1	3	1	–	–	–	18	
33	Шумен	–	–	–	1	1	1	–	–	–	–	–	12	
34	Враца	–	–	–	–	1	–	1	–	–	–	–	6	

ТОВА СЕ СЛУЧИ...

ПРЕДИ ДЕСЕТ ГОДИНИ прочутият австралийски лекоатлет Рон Кларк постави първия си световен рекорд – на 6 мили с време 27.17,8 мин. Това се случи на олимпийския стадион в Мелбърн, където седем години преди това, едва 19-годишен, Рон Кларк запали олимпийския огън при тържественото откриване на XVI олимпиада. Тогава една непредвидена контузия не му позволи да стартира на родна земя. След четири години в Римската олимпиада също не можа да участвува. Но любовта му към атлетиката бе безгранична и макар в. . . "по-напреднала" възраст, на 26 години, той започна в Мелбърн своя епичен щурм на световните рекорди. Десет дни по-късно от установяването на първия световен рекорд в малко популярната дисциплина 6 мили австралийският атлет направи успешен опит, също в Мелбърн, да подобри световния рекорд на олимпийската дисциплина 10 000 м, които дотогава бе притежание на олимпийския шампион в Рим Пьотр Болотников (СССР). Кларк подобри рекорда с близо пет секунди, като постигна 28.16,6 мин. Оттогава в продължение на пет години снажният австралийски бегач участвува в стотици състезания по всички континенти, подобрявайки световните рекорди в почти всички дисциплини на дълги разстояния – на 2,3,6 и 10 мили, на 5000, 10 000 и 20 000 м, и на едночасово бягане. В таблиците на световните рекорди неговото име фигурира 17 пъти! Той направи революционен скок с феноменалните си постижения в бягания на дълги разстояния, като пръв прехвърли считани за недостижими за човешките възможности граници – под 13 мин. на 3 мили, под 13.20 мин. на 5000 м, под 28 мин. на 10 000 м и под 27 мин. на 6 мили. .

Едва през миналата година бяха подобрени световните рекорди на 5000 и 10 000 м, а този на 6 мили (9656,07 м) – 26.47,0 и до днес остава недостижим.

Интересно би било да посочим личните му рекорди (всички световни за своето време, но вече подобрени с изключение на този на 6 мили): 2 мили-8.19,6 (1968), 3 мили – 12.50,4 (1966), 5000 м – 13.16,6 (1966), 6 мили – 26.47,0,(1965), 10 000 м – 27.39,4, (1965), 10 мили – 47.12,8 (1965), 20 000м – 59.22,8 (1965) и едночасово бягане – 20 км 232 м (1965). Както личи, най-плодоносна бе за Кларк 1965 г., когато бе обявен за спортист № 1 в света. И сега, десет години от първия му рекорд и пет години, откогато напусна активния си състезателен живот, Рон Кларк продължава да бъде сред най-добрите бегачи за всички времена и пример на спортно трудолюбие. Той прекрати състезателната си дейност на 32-годишна възраст, след злополучното си участие на Мексиканската олимпиада, където едва, в безсъзнание завършва бягането на 5000 м – пети (пет дни преди това на 10 000 м бе шести). Това бе второто му и последно участие на олимпийски игри. Tokuo Кларк поиска да повтори триумфа на Затопек от олимпийските игри в Хелзинки, като стартира на 10 000 м – трети, 5000 м – девети и маратона – също девети. . . Понастоящем работи в Сидней като търговски представител на спортна фирма, баща е на четири деца и бяга ежедневно от 5 до 10 км за здраве.

Старт

ИЛЮСТРОВАН СПОРТЕН СЕДМИЧНИК

СТАДИОН "ВАСИЛ ЛЕВСКИ"
СОФИЯ

Пощенска кутия 797
Тел. 87-71-62, телекс 22-736

Редакционна колегия: главен редактор–Недялко ДОНСКИ, Алекси МЛАДЕНОВ, Асен НЕЙКОВ, Ваня ВОЙНОВА, Димитър ДЖАРОВ (зам. главен редактор), Дочо ДОЧЕВ (художествен редактор), Ешуа АЛМАЛЕХ, Иван ЖЕЧЕВ, Климент ВЕЛИЧКОВ, Маргарита РАНГЕЛОВА, Митьо ЕКСЕРОВ (отговорен секретар), Никола КОСТАДИНОВ, д-р Николай МИНЕВ, Петър ХАДЖИЙСКИ, Серафим СЕВЕРНЯК, Ясен АНТОВ.

Художествено оформление Георги МАРКОВ

Държавен полиграфически комбинат "Димитър Благоев" 20121

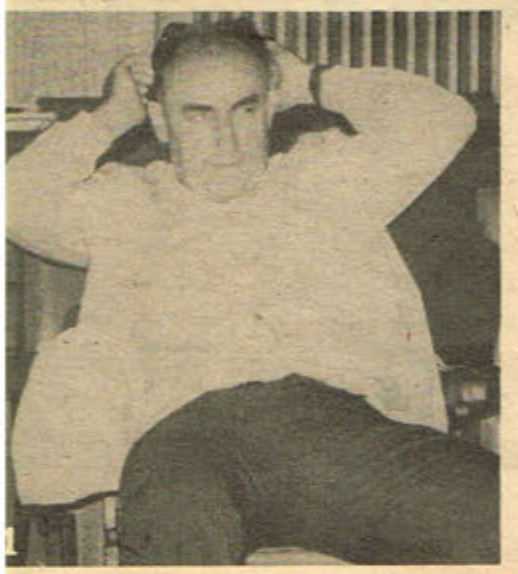
ТРИЪГЪЛНИК С ТРИ ОСТРИ ЪГЛИ...

Много са действуващите лица в един спортен спектакъл. Но едва ли някой ще отрече приоритета на "класическия триъгълник": състезател – треньор – съдия. Това са и авторите, и изпълнителите, това са хората, от чиито отношения, конфликти и взаимовръзки зависят успехите или неуспехите на даден спорт. Затова нека надникнем в диалектиката на тези отношения. Макар че техните рамки ще бъдат стеснени в обхвата на един конкретен спорт – баскетбола, то надяваме се, че повдигнатите въпроси ще доведат до размисъл всички, които "членуват" в някое от трите основни звена на българския спорт.

НАЧАЛО С ВЗАИМНИ ОБВИНЕНИЯ

Съдиите: "Напоследък отношенията ни с треньори и състезатели будят сериозни опасения, създават недоверие един към друг, нарушават единството и хармонията на "триъгълника". И не може да бъде иначе, щом ежедневно расте театралната игра на баскетболистите, щом някои от техните треньори ни оказват специално "внимание" почти на всеки разбор, щом в крайна сметка с наши грешки се оправдава едва ли не всяка загуба..."

Треньори и състезатели (в един глас): "Ако направим списък на съдийските грешки, той би обхванал екватора... Мнозина от българските съдии ръководят статично, далече от топката и нарушенията. Отнасят се несериозно към задълженията си, "общуват" с публиката и състезателите. Почти не се срещат такъм, в който да има съгласуваност и взаимодействие."

Думи, криещи в себе си част от "шифъра" на верните взаимоотношения. Техен автор е юристът Александър ШОЙЛЕВ, уважаван баскетболист в миналото, сега съдия от международна категория:

– Много често съдиите си мислят, че са взели в ръцете си "ножа и сиренето" и са призвани да раздават правосъдие. Поемам част от вината, но веднага бързам да добавя, че не това е основната причина за "крамолите". Главното е възпитанието. Колкото баскетболът отскочи напред през последните години, толкова отстъпи и личната култура на състезателите. Не беше много отдавна, когато трибуните се възхищаваха от Л. Панов, М. Семов, К. Тотев, К. Симанова, В. Войнова, В. Мъникова... – състезатели от първа величина. Не си спомням срещу някой от тях да е отсъждано техническо нарушение. А и по тяхно време несъмнено са се допускали съдийски грешки, но нямаше гримаси, нямаше жестикулации и подмятания. Защото за тях важното бе да бъдат спортсмени на игрището, да бъдат етични помежду си, да уважават съдии, треньори и зрители, а това значи – и себе си.

Човекът, който е длъжен да извисява красивото в баскетболната игра, е несъмнено треньорът. Той има най-добрата възможност да свърши тази сложна, но благородна работа далече преди самото състезание, формирайки наред със състезателните и морални качества у своите възпитаници. Не ще и дума, че това е далеч по-трудно, но доказано по-ефикасно, отколкото да се ръкомаха пред секретарската маса...

В кого на първо място въпросът опира до възпитанието и до това, кой как трябва да

Две "сборни" мнения, които будят загриженост за състоянието на взаимоотношенията между трите основни величини. Неотдавна ФИБА по баскетбол направи опит да помири враждуващите" страни, като устрои среща на най-добрите ни съдии с треньорите и капитаните на нашите елитни отбори. Много загриженост пролича в близо петчасовите взаимни изисквания, много въпроси бяха повдигнати, каза се и истини, и преувеличени обвинения. Но нека да дадем думата на трима души, които поемат "защитата" на своята страна, като същевременно погледнат в очите и на своята си. За да са

ПО-БЛИЗО ДО ИСТИНАТА

От треньорите избрахме Веселин ТЕМКОВ – не само защото е заслужил треньор, но и за умението му да охлажда страстите, когато в подиума стане "горещо": "Мода е напоследък да се говори за "възпитателната роля" на баскетболната Темида. Има увлечение да се порицават съдии, които непрестанно сиротворяват духовете, които непрекъснато "надзиравам" и възпитаваш играчи и треньори. А видял ли е някой пианистът да спре по средата изпълнението и да тръгне из залата, за да смъмри непослушните зрители?... Няма по-добър възпитател от точната свирка, от честното реагиране на нарушенията и добрата съгласуваност на съдийската двойка. Ярко потвърждение на това беше ръководството на мача "Академик" – ЦСКА "Септ. знаме", който ние загубихме. Но всички баскетболисти от студентския отбор дълго ще помнят Вл. Ганчев и Г. Ганчев и тяхното безупречно ръководство. Особено опасна за съдията е "интимната" връзка с играчи и зрители, така както е опасно за доброто име на треньора всяко изпускане на нервите, всеки негов опит за влияние на съдиите – дори и с поглед. За съжаление такива случаи и при едната, и при другата страна зачестяват напоследък. А когато съдии и треньори са на висотата на професионалните си задължения, виждаме как големите спортисти, с които най-често си имаме грижи, се преобразяват. Ще повярвате ли, че моите момчета жадуват да имаме арбитри със собствен стил, защото тогава предварително ще знаят какво ги очаква на баскетболния подиум. Защото така ще имат доверие към своите съдници. А това никак не е малко..."

Въпросът за стила в съдийството не е нито нов, нито маловажен. Но с особена сила се чувствува неговото значение след въвеждането на правилото за двойните наказателни удари. Чрез него повече от всякога съдията получава възможност да влияе пряко върху резултата и изхода от срещата. И сега повече от всякога той не трябва да си позволи нито за момент безотговорно отношение, неточно присъждане, пристрастност...

"ТОЙ ТРЯБВА ДА ИГРАЕ С УСМИРИТЕЛНА РИЗА"

– Едва ли има съдия, който да му надделее. Всяка среща, в която той участвува, се превръща в истинско мъчение за арбитрите. Способен е да вини за всичко нас, всяко присъждане му се струва обратно. Езикът му е арогантен, с богат оскърбителен речник – споделя съдията от международна категория Вл. Ганчев.

1 Не върви играта на "Балкан" и изразът на Иван Колев съвсем точно показва това. Но кой е виновен – състезателите или съдиите?

2 Български съдия на олимпийския финал СССР-САЩ в Мюнхен. Ще дочакаме ли след Артеник Арабаджан и нашите баскетболисти да решават съдбата на олимпийските медали?...

3 На помощ на треньора В. Темков и на съдиите се е притекъл Никола Атанасов и пръстът му недвусмислено предупреждава: "Внимавай, Голомеев!"...

4 ... Защото ветеранът на столичния "Академик" знае, че когато Атанас е на терена, конфликтите със съдиите са почти неизбежни.

Става дума за един състезател, завоювал си име на най-добър баскетболист у нас, на един от най-добрите в Европа – Атанас ГОЛОМЕЕВ – един от върховете в "конфликтния триъгълник".

– Действително – казва той – аз съм си спечелил печалната слава на буйствуващ "елемент" и може би до известна степен тя не е безпочвена. Апострофирам съдиите, правя гримаси, жестикулирам, случва се да отправя и някоя по-остра дума. Но така изглеждат нещата в очите на повечето от нашите съдии... Съдете сами: започва срещата и моят пазач ме бута, щипе, при всеки опит към коша ме фаулира. След време излиза за 5 нарушения. Но влиза неговият заместник и играта продължава по същия начин. А аз през целия мач трябва да бъда спокоен, да не се обаждам... После се срамувам от невъздържаността си, но заедно с мене би трябвало да се срамуват и някои рефери. Може ли добрият арбитър да стои в центъра на игрището, да прави двете крачки в едната и другата половина и да види всичко? И по този повод си спомням съдийството на финалната среща от европейското първенство в Барселона. И двамата рефери бяха винаги близо до топката, виждаха и отсъждаха всички нарушения точно.

Част от съдиите като че ли не познават добре скрития пулс на играта. "Старата генерация" пък съди така, както преди 20 години. Такова третиране на баскетбола е, най-меко казано, анахронизъм...

Тънкото чувство към съвременните веяния в развитието на играта и вярното настройване на свирката към тях е тъкмо онзи фактор, чрез който арбитрите най-добре могат да изиграят своята конструктивна роля за внедряването на модерния стил на игра сред нашите играчи и отбори, да повлияят пряко върху спортно-техническия им ръст. Всяка друга "линия" на "поощряване", на този или онзи елемент от играта неминуемо води до противоречие с обстановката на терена, а, с една дума, това се нарича необективност... Всъщност субективното виждане на истината (независимо от гледната точка) е най-опасният подмолен риф за чистите и ясни взаимоотношения. Естествено не е възможно състезатели, треньори и съдии да виждат всичко по един и същ начин. Но гледищата винаги биха били значително сходни, ако се пречупват през една и съща призма – правилата на спорта и законите на спортсменството.

– Спортът и баскетболът в частност е

КРАСИВ АРТИСТИЧЕН СПЕКТАКЪЛ

в който състезателите са главните действуващи лица, режисирани от своя треньор.

възпитава. И ако никой не отрича ролята на треньора като "висш" възпитател, също така всеизвестната е и възпитателната роля на съдиите. Но ако методите, формите и средствата в този сложен процес до голяма степен зависят от педагогичното умение на треньора, то арбитърът има в ръцете си изпитано оръжие – правилата на спорта и стриктното им спазване. Особено в баскетбола, където състезателният правилник е почти съвършен и няма случай, при който да не се предвижда достатъчно санкции за нарушения както на спортно-техническата, така и на моралната чистота на играта. Куриозното е обаче, че това оръжие не винаги "стреля" с пълния си капацитет и в най-вярната цел. След като оплакванията срещу състезателите зачестяват и след като правилникът предвижда мерки за "възмездие", какво пречи на съдиите да прибягнат до тях. А ето че полусезонът завършва без случай на изгонен състезател... Същевременно не една и две са грубите съдийски грешки, но върху черната дъска на наказаните също не личат съдийски имена...

А щом има вина, трябва да има и виновни. Иначе се настанява привидното благополучие в "конфликтния триъгълник", което не само че не действува възпитаващо, а тъкмо напротив...

Велизар ЗАХАРИЕВ
Асен ВИДЕНОВ

ЕДИНСТВЕНИЯТ ГОЛ НА МАЧА "ЛЕВСКИ-СПАРТАК" И "ЧЕРНО МОРЕ" ОТ ДВЕ ГЛЕДНИ ТОЧКИ И В ДВЕ ФАЗИ: ЦВЕТКОВ ПРАВИ НАЙДЕНОВ БЕЗПОМОЩЕН...

ЗИМНАТА УВЕРТЮРА НА ФУТБОЛНАТА ПРОЛЕТ

Първото чувство, което изпитах на срещата "Левски-Спартак" – "Черно море", беше срам. Срам за тези, които доста самоуверено правеха изводи за физическата подготовка на българските футболисти и прокобваха поражение в квалификационните срещи. Сега, когато температурата е под 0 градуса, те зимничава стоят в къщи и чакат резултатите от мачовете на топло. Няма ги на стадионите, където в условия на истинско изпитание на мъжество то и волята могат да се правят верни преценки за качествата на най-добрите ни футболисти.

Двата отбора започнаха двубоя, без да са възхитени от състоянието на терена, но трябва да се признае, че преодоляха всички неволи мъжки и без хленчене. За разлика от онази многочислена комисия, която преди започването на мача направи тур за "ovации" по игрището, изпадна в положението на датския принц Хамлет и заради умуването и публика и играчи мръзнаха 15 минути допълнително. Щом веднъж се реши двата кръга да се играят в края на декември, на всички трябва да е ясно, че това ще стане на тежки терени и отлагането на мачовете не може да бъде изход от трудностите. Защо срещата между ЦСКА "Септемврийско знаме" и "Академик" в неделя се отложи и стадион "Васил Левски" не беше почистен? Нима условията и времето бяха по-лоши от събота? Футболът не е единствената дейност в страната, на която зимата създава допълнителни трудности. Но сега се поставят на изпитание не само качествата на футболистите, а и умението на организаторите да подготвят терените...

За съботния мач първи трябва да бъдат поздравени футболистите на "Черно море". Те излязоха на игрището разколебани, защото и пред тях бе поставен нетактично въпросът "да се играе или не". Започнаха нервно. В първите мигове блъскаха топката, без да съдържат яда си. Но в хода на мача намериха сили да преодолеят първоначалната инертност, да се мобилизират и заиграят добре.

Пред софийска публика варненският отбор се представи като боен състав и накара лидера да положи много труд за минималната си победа. Вратарят на гостите – Найденов, заслужава най-висока оценка за самоотвержената и правилна игра. В добра светлина се представиха Грънчаров, Маревъ, Величков, Иванов, Андреев, Димов... и показаха, че отборът им има право на по-добра участ, отколкото през миналия сезон. Ако "Черно море" играе с пълни сили във всички срещи, сигурно ще преодолее кризата и колебанията, на които бяхме свидетели досега. При това срещу "Левски-Спартак" те намериха и най-правилно тактическо реше-

ТЕ СЪЩО ЗАСЛУЖИХА ПОХВАЛА НА "ГЕРЕНА". ЗА РАЗЛИКА ОТ ФУТБОЛИСТИТЕ НЕ МОЖЕХА ДА СЕ БОРЯТ СРЕЩУ СТУДА С... НЕПРЕКЪСНАТО ДВИЖЕНИЕ (СНИМКАТА ГОРЕ)...
...ЧИЙТО НАЙ-ЯРЪК НОСИТЕЛ БЕ НЕУМОРИМИЯТ В ТОЗИ МАЧ ПАВЛОВ (СНИМКАТА ДОЛУ)

Снимки: Емил МАНДЖАРОВ
Георги ДОЙЧИНОВ

«ВОЛЯ ЗА ПОБЕДА»

Вече трета година поред редакцията на илюстрования спортен седмичник "СТАРТ" води съревнованието "Воля за победа" във футболното първенство на страната. Неговата непосредствена задача е да допринесе за възпитаване на непримиримост в отборите и футболистите към загубите, да култивира в тях стремеж да се борят за победата до последната минута на всеки мач.

Класирането се извършва според броя на срещите, спечелени, след като съперникът е водил в резултата. При равенство по този показател на по-предно място са класира отборът, ус-

ДУЗПА И ТОПКАТА Е ВЪВ ВРАТАТА НА "ЕТЪР". ТОВА БЕ ЕДНА ОТ СРЕЩИТЕ, КОЯТО ИЗВЕДЕ ЦСКА "СЕПТЕМВРИЙСКО ЗНАМЕ" НАЧЕЛО В СЪРЕВНОВАНИЕТО "ВОЛЯ ЗА ПОБЕДА".

пял да завърши повече срещи наравно, след като противникът е водил.

Тук предлагаме класирането за есенния сезон на първенството за 1973-74 година (цифрите показват броя на спечелените срещи, а в скоби – завършилите наравно, според условията на съревнованието):

1. ЦСКА "Септ. знаме"	3(1)
БОТЕВ"	3(1)
3. "ЛЕВСКИ-СПАРТАК"	3(0)
4. "ЛОКОМОТИВ" (Пд)	1(3)
"МИНЬОР"	1(3)
6. "БЕРОЕ"	1(2)
СПАРТАК"	1(2)
8. "ЯНТРА"	1(1)
9. "АКАДЕМИК"	1(0)
10. "ТРАКИЯ"	0(3)
11 "ЛОКОМОТИВ" (СФ)	0(2)
"ЧЕРНО МОРЕ"	0(2)
13. "ПИРИН"	0(1)

През целия есенен сезон отборите на "Етър", "Славия" и "ЖСК-Спартак" не отбелязаха никакъв актив в

тий той дори не можа да запази преимуществото си, когато водеше срещу шампиона ЦСКА "Септ. знаме" с 1:0! Тъкмо тоя резултат и победите на армейците срещу "Ботев" с 4:1, срещу "Тракия" с 4:2 и срещу "Локомотив" (Пд) с 3:2, когато съперниците им водеха резултата, ги изведоха начело в съревнованието.

Казаното за "Етър" се отнася в много по-голяма степен за "Славия" и "ЖСК-Спартак", чиито отбори проявяват пълна апатия към предниката на съперниците си и много бързо се примиряват с надвисналата над тях опасност от поражение. А ето и един голям пример за себеотрицание. В срещата "Берое" – "Ботев" още в 14-а мин. врачанският нападател Йончев прави първия гол, но в 87-а мин. резултатът е вече 8:1 за старозагорските футболисти, като половината от головете им са дело на Петков!

Накрая бихме желали да припомним, че лауреатите от досегашните съревнования "Воля за победа" са: през шампионата за 1971-72 година – ЦСКА "Септ. знаме" с 6(2) точки, а през 1972-73 година – Спартак" с 4(1) т.

ние за играта си. Ограничаваха оперативния простор за действие на софийските си колеги, блокираха ги плътно, умело дублираха в защитата най-опасните играчи в дадена комбинация. Всичко това не ставаше стихийно, а с добра организация и с точни ходове за контраатаки, които нападателите им не успяха да използуват и да развият в реална заплаха за вратата на Стайков.

В целия низ от победи на "Левски-Спартак" съботната има особено висока стойност. Тя бе извоювана с голямо напрежение на силите и воля за добро представяне. Без контузения Ивков в отбрана и наказания Миланов в нападение (още едно отстраняване от игра и той ще догледа първенството на резервната скамейка), съставът, който игра срещу "Черно море", показа и при трудни условия добрата подготовка на отбора, умението му да подчинява законите на играта на своите интереси. Видяхме в средата на игрището един неуморим тандем – Стоянов – Павлов, който игра на високи обороти през целия мач, напористо, с добро пласиране и чудесно взаимодействие с останалите си съиграчи. Много успешно действуваше в защита и Тодоров, макар че Жечев доста време (до гола в 58-та минута) се хвърляше напред и го оставяше сякаш да провери може ли сам да върши работата, която в други срещи са вършили Жечев и Ивков заедно. Свикнали сме да мислим, че Веселинов е "крехък" футболист, но и той се показа като добър боец и издържа на високото напрежение. Особено през второто полувреме "Левски-Спартак" игра правилно, пригоди се към трудните условия, умело използуваше далечните прехвърляния и гола на Цветков не бе единственият момент, в който "Черно море" почувствува осезателно напора на есенния първенец.

Още веднъж бе доказана старата истина, че когато един отбор знае и иска да играе, допълнителните трудности не могат да му попречат!

Димитър ДЖАРОВ

Старт ПРЕДВИЖДА

ЛОКОМОТИВ (СФ) – ЛОКОМОТИВ (П		1
В София:	10 4 1	27-11
В Пловдив:	3 7 6	11-19
СЛАВИЯ – ПИРИН 1		
В София: не са играли за първенство.		
В Благоевград:	0 0 1	1-2
БЕРОЕ – ЦСКА "Септ. знаме" 1x2		
В Ст. Загора:	4 5 5	21-31
В София:	0 3 12	7-39
ЕТЪР – АКАДЕМИК x1		
Във В. Търново:	2 2 0	5-3
В София:	1 3 1	6-5
ЯНТРА – СПАРТАК 1		
В Габрово:	0 2 0	1-1
В Плевен:	0 0 3	1-12
БОТЕВ – МИНЬОР 1		
Във Враца:	4 1 0	14-1
В Перник:	0 2 4	7-11
АРСЕНАЛ – ЕВЕРТЪН x1		
В Лондон:	6 2 2	23-8
В Ливърпул:	0 4 6	7-15
ДАРБИ – ТОТНЪМ 1		
В Дарби:	2 2 0	10-4
В Лондон:	1 0 3	3-5
МАНЧЕСТЪР С. – БЪРНЛИ 1		
В Манчестър:	3 2 0	3-3
В Бърнли:	3 1 1	10-5
УУЛВЪРХЕМПТЪН – ЧЕЛСИ 1x		
В Уулвърхемптън:	5 1 2	13-7
В Лондон:	2 3 3	12-13
КАЛЯРИ – ЮВЕНТУС x1		
В Кагляри:	4 3 2	9-6
В Торино:	2 3 4	7-10
НАПОЛИ – МИЛАН 1x		
В Неапол:	2 5 1	6-5
В Милано:	0 2 6	3-12
РОМА – ФИОРЕНТИНА 1		
В Рим:	1 4 5	8-13
Във Флоренция:	1 6 3	8-12
ВЕРОНА – ЛАЦИО x		
Във Верона:	1 2 0	3-2
В Рим:	1 1 1	3-3

ЗАБЕЛЕЖКА: Данните за българск
те отбори са за срещите в "А" РФГ,
за чуждестранните – за последнит
десет първенства.

БЕЗ ДРЕБНИ СМЕТКИ

Тазгодишният републикански шампионат по волейбол за мъже започна малко необичайно и до известна степен инкогнито. Няма тържествено откриване, някто правилно постъпва федерацията по футбол, пък и федерациите по други спортове. Няма дерби среща, която още от самото начало да привлече вниманието на многобройните любители на тази популярна игра у нас. По правило в първите срещи бяха противопоставени предимно съставите от столицата и провинцията, "силни" срещу "слаби". И се случи така, че "слабите" надиграха "силните" – "Миньор" загуби срещу новака "Бенковски" в Пазарджик, "Левски-Спартак" – срещу "Арда" в Кърджали, шампионът ЦСКА "Септ." знаме" срещу "Миньор" в Перник. . . Дали всичко това е нормално?

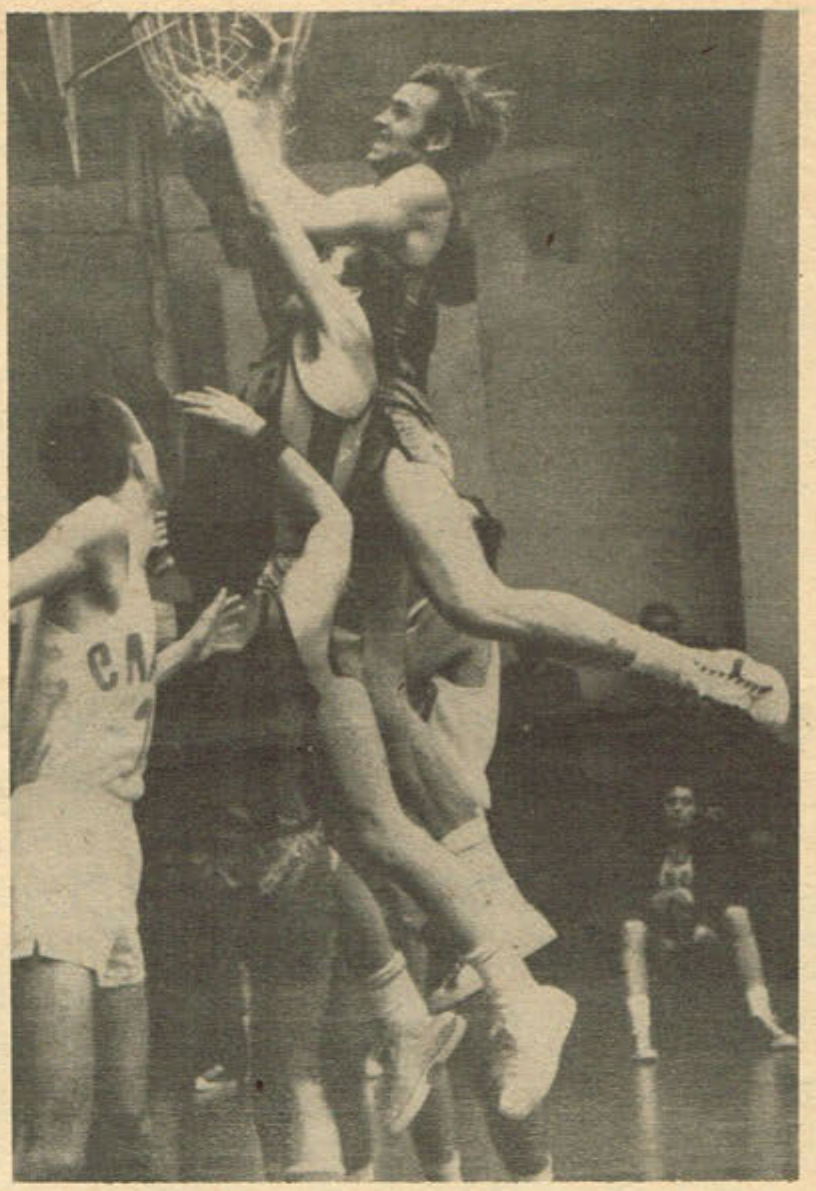
Ако съдим от срещата между армейци и перничани, би било съвсем несправедливо да кажем,че всичко бе нормално, защото че една загуба на шампиона би увеличила апетита на останалите отбори да атакуват с по-голяма стръв челото и би направила първенството по-интересно. . . Но не това е най-същественото. Големият волейбол няма нищо общо от подобни двубои, В които нервното напрежение преминава всякакви граници на възможно допустимите, и то в ущърб на самата игра. Малката тренировъчна зала "Кракра" по начало не дава възможност за нормално организиране на срещи от висок ранг – публиката, казано-речи, е до крайните линии на игралното поле, таванът нисък и често дори не много силните топки се спират о него. И като прибавим душната атмосфера и "местната солидарност", наистина се изисква голямо мъжество, за да се играе в тази своеобразна сауна. А освен това не знаем по какви причини, протоколът – единственият меродавен източник за точно водения резултат, е предоставен на местен съдия, страничните, които вдигат или свалят червения флаг за попаденията около линията – също. При това няма табло, където да става видимо всеки момент какъв е ходът на резултата, а гласът на спикера се заглушаваше от непрекъснатия шум. Вярвам, че не може да има нито един истински привърженик на волейбола, който да счита, че всичко това е нормално за провеждането на среща за републиканско първенство! И съвсем не бе случайно, че в хода на играта често ставаха пререкания между играчи, треньори и ръководители със съдиите. Самата ненормална обстановка спомагаше за това. И като връх на всичко дойде нахлуването на публиката в края на петия гейм и нанасянето на удари срещу армейски играчи. Нима заслужилият майстор на спорта Здравко Симеонов, израснал в Перник и допринесъл толкова много за родния волейбол, заслужаваше да бъде малтретиран и хулиганът, който направи това, свободно и безпрепятствено да напусне залата! Не знам дали федерацията ще уважи подадената контестация от ЦСКА "Септ. знаме", но с подобна обстановка се изкористява големият волейбол. А може би съвсем справедливо някои перничани подхвърлиха: "Това, което се случи тук,е бледа сянка от обстановката в Пазарджик!" Явно става наложително да се обмисли много сериозно как трябва да се организира републиканският шампионат, за да протича той нормално и да спомага за развитието на един от челните ни спортове!

Що се отнася до самата среща, трябва да прибавим, че и двата отбора показаха в отделни моменти хубав волейбол, че "Миньор" е един силен, хомогенен състав, който и при нормална обстановка би могъл да постигне големи успехи, дори срещу състав от ранга на републиканския шампион. Необходимо е също да прибавим, че играчите на "Миньор" имаха спортсменско държание за разлика от някои техни привърженици. Армейците, в чийто състав все по-успешно се включват младите играчи Сеферинов, Шабанлийски и в който се изявява в най-добра светлина нападателят №1 от световния шампионат Златанов, съумяха в третия гейм от 2:7 и 6:9 да спечелят с 15:9, а в петия – от 2:10 да изравнят и при 11:14 да поведат с 15:14 (тогава стана неприятната случка с навлизането на публиката на терена!), но трябваше в крайна сметка да загубят при 15:17, за което допринесе по-голямото спокойствие на миньорци с много добри изяви на К. Славов, К. Иванов, М. Милев и на новодошлия от "Левски-Спартак" Пл. Николов.

Душко ВЕСЕЛИНОВ

"МИНЬОР" Е СТЕГНАТ И ОБЕЩАВАЩ ОТБОР. ДАНО САМО "ДОБРОЖЕЛАТЕЛИТЕ" ОТ ТРИБУНИТЕ НЕ ОМРАЧАВАТ ПОВЕЧЕ ИГРАТА МУ...

ВНИМАНИЕТО Е РАЗДВОЕНО...

Двете кулминации дойдоха по едно и също време: решителната фаза от републиканските първенства, която определя есенното класиране, и не по-маловажният етап на европейските клубни турнири поставиха на сериозно изпитание нашите най-добри баскетболни отбори. И сигурно не е случайно, че тези от тях, които продължават борбата за купите на Европа, се представиха далече под възможностите си в последните шампионатни мачове. Шампионките от "Марица" в Пловдив едва надделяха над столичните студентки с един фал, реализиран от П. Стоянова шест секунди преди края – 63:62, шампионът "Академик" (Сф) също бе на косъм от загубата в Ямбол, където "Лъсков" отстъпи пак с една точка – 71:72, а носителят на купата на НРБ ЦСКА "Септ. знаме" не успя да спаси мача срещу "Левски-Спартак" и записа втората си загуба – 70:73. Причината за това едва ли е само в изтощителния ритъм на срещите, въпреки че и той безспорно си казва думата: армейците например през последните 18 дни изиграха 6 мача, по един по-малко имат "Академик" и "Марица" и между пътуванията и игрите оста ва време само за възстановяване... Може би донякъде на физическите сили, но не и на моралните. Не само защото нервната енергия се възстановява по-бавно, а защото стана повод отново да излезе наяве една стара (и както личи – неизлекувана) болест на нашите баскетболисти: неспособността им да се мобилизират повторно даже след най-малкия постигнат успех.

Така и сега – европейски купи, жребий за четвъртфиналите и изведнъж шампионатните битки стават недостатъчно силен дразнител за боеготовността. И ако само баскетболистите на ЦСКА "Септ. знаме" сега платиха скъпа цена, това не застрахова успелите да се измъкнат "по тарабари" студенти и пловдивчанки. Тъй като международните срещи ще стават все по-затегнати, все по-горещо ще бъде и на републиканския подиум. А борбата на два фронта изисква не раздвоено внимание, а пълна концентрация във всеки момент.Ако най-добрите ни отбори не съумеят да постигнат това, има опасност догодина други да бъдат най-добрите...

Петър ХАДЖИЙСКИ

"ЛОКОМОТИВ" (СФ) И "СЛАВИЯ" НАПРАВИХА ИСТИНСКИ ШАМПИОНАТЕН МАЧ, РЕЗУЛТАТЪТ ОТ КОЙТО ЩЕ ИГРАЕ ВАЖНА РОЛЯ ПРИ ОФОРМЯНЕТО НА ПЪРВАТА ПОЛОВИНА ОТ ЕСЕННОТО КЛАСИРАНЕ. "БЕЛИТЕ" БЯХА НАПРЕД ЦЕЛИ 38 МИНУТИ, НО БЛАГОДАРЕНИЕ НА НАЙ-МОЩНОТО СИ ВЪВ ВЪЗДУХА, ОСИГУРЕНО ОТ ЦЕНТЪРА Л. ЙОСИФОВ (НА СНИМКАТА ГОРЕ), ЖЕЛЕЗНИЧАРИТЕ ГРАБНАХА ПОБЕДАТА – 75:73.

"ЛЕВСКИ-СПАРТАК" ПОСТЕПЕННО ПОДОБРЯВА ИГРАТА СИ И ТОВА ИЗПИТАХА НА ГЪРБА СИ БАСКЕТБОЛИСТИТЕ НА ЦСКА "СЕПТ. ЗНАМЕ", КОИТО СЛЕД ПОЧИВКАТА ПРЕДОСТАВИХА ИНИЦИАТИВАТА НА СЪПЕРНИКА СИ И ПРЕГЛЪТНАХА ВТОРИ ГОРЧИВ ХАП. "СИНЬО-БЕЛИЯТ" ЦЕНТЪР ХР. ДОЙЧИНОВ (4) ИМАШЕ ОТЛИЧНИ ПРОЯВИ И В НАПАДЕНИЕ, И В ЗАЩИТА СРЕЩУ АРМЕЙСКИТЕ "ГИГАНТИ" БРЪНЗОВ (13) И ПЕЙЧЕВ (11).

Снимки: Янко ГЪРОВ

КОЙ ЩЕ ВОДИ ВОЛЕЙБОЛНИТЕ ДРУЖИНИ?

"Славия" направи най-добро впечатление от това, което видяхме при жените. Не само с двете победи над "Спортист" (3:2) и над "Академик" (3:1), но и със свежата игра. Момичетата, ръководени от Янко Янев, имат добър тренинг – това личи по фигурите им – станали са по-пропорционални и гъвкави, личи и по играта им – на терена те са по-издръжливи и напористи.

Видяхме и мач, който би украсил гимназиално първенство – "Спортист" победи "Локомотив" с 3:1. И накрая, след като Катя Колева изнесе на плещите си срещата с ЦСКА "Септ. знаме" и "Академик" спечели 3:1, дойде и мачът, в който надежди на нашия волейбол, събрани в студентския отбор, играха така безнадеждно слабо срещу "Славия", че загубиха трите последни гейма с 9, на 5 и отново на 5 точки...

Случаят с "Академик" идва да ни подскаже, че с добра доза немарливост и от най-перспективните състезателки може да се скалъпи фрапантно посредствено играещ – и то често – отбор. Видяхме познатите състезателки да излизат на терена, водени вместо от треньор от деятел на организацията. След един горчив низ от полупроведени тренировки, съпътствувани с леност, разногласия и дори свади, познатите помежду си момичета играеха като непознати. Една Катя Колева не стига. Тя направи всичко, каквото можа. Извърши огромен, но наистина сизифов труд. Той не можеше да се увенчае с успех, защото натежалите нападателки не вършеха своята работа не само в отбрана, но и при мрежата, защото липсваше елементарна игрова концепция.

Не, без диригент няма оркестър. Та дори и в този оркестър да не може да се гледа от ярките блясъци на звездите...

И страшното е не само това, че женският отбор на "Академик", участник в турнира на носителите на националните купи, няма треньор. Треньор няма и мъжкият отбор на дружеството – също участник в турнира на носителите на националните купи! Още от универсиадата академиците сами си тренират, сами си играят, сами правят всичко. Това положение е твърде компрометиращо за студентското дружество, където този спорт е традиционно силен, където са израснали и където работят редица волейболни специалисти. То е компрометиращо и за целия ни волейбол. Още повече, че ако се вгледаме по-нагоре, ще видим и нещо още по-обезпокоително: треньори нямат и нашите национални отбори за мъже и жени. Световното първенство през 1974 г. хлопа на прага, а ние, изглежда, ще го посрещнем с нови ръководители на съставите, които ще започнат да се сработват със състезателите. За малко повече от половин година хората не могат да изгладят различията в характерите си, камо ли сериозно да се запретнат да вършат важна работа.

Навярно причини за това състояние на нещата има много. Навярно и националите са тренирали достатъчно – ако се гледа по дневниците им в дружествата. И все пак – каква отговорност може да носи човек, застанал зад кормилото на отбора месеци преди световно първенство? И как той би изиграл ролята на опитен генерал, способен да преведе своето войнство през тежките битки, които го очакват?

Къде са нашите треньори? В спорт, в който имахме непоклатими позиции и школа? Може би в топлите страни? Или са уморени да водят волейболните дружини?

Климент ВЕЛИЧКОВ

СЛАВИЯ" С ПО-СВЕЖА И РЕЗУЛТАТНА ИГРА ПРАЗНУВА ПОБЕДАТА НАД "АКАДЕМИК".

ТЕЖЪК ЖИВОТ ЗА ШАМПИОНИТЕ

В СРЕЩИТЕ С "ДИНАМО" (ДРЕЗДЕН) ХЬОНЕС БЕ ЕДИН ОТ НАЙ-СИЛНИТЕ ИГРАЧИ НА "БАЙЕРН".

Една победа в националния футболен шампионат носи много слава!

Една шампионска титла обаче значи много усилия, които не се "забравят" за месец-два. И едно настървение у съперниците, които играят с удвоени сили срещу първенците – кой не иска да ги победи. И едно допълнително натоварване в турнира за купата на европейските шампиони. И като правило сравнително голям дял при съставянето на националните състави...

Славата си е слава, но животът на шампионите става наистина тежък. Те лесно разбират, че старата максима "по-лесно е да победиш, отколкото да се задържиш на върха" е стократно вярна...

Убедиха се в това и тазгодишните първенци на европейските страни. Особено онези осем, които продължават борбата в турнира за купата на Европа. Някъде шампионатите са преполовени, другаде – клонят към това, а само един състав може да разчита с по-голяма сигурност, че и през следващия сезон ще бъде пръв: пет точки преднина почти гарантират титлата на "Селтик". А останалите?

● "Дожа-Уйпещ" завърши есенния полусезон на първо място. Но след шампиона има такъв плътен блок, че отборът на Бене няма право на нито кръг спокойствие.

● "Байерн" и "Червена звезда" все още спорят за титлите. Западногерманските шампиони са непрекъснато в челото, първи или втори, без да имат старата си убедителност. В Югославия есенен първенец стана "Раднички", при това с три точки пред "Звезда", чийто треньор Милянич само преди пет шест месеца се оплакваше, че няма сериозна конкуренция в страната.

● "Атлетико" (Мадрид), "Спартак" (Търнава) и особено "Базел" изостанаха така, че трудно могат да разчитат на повторение на големите си успехи.

С една дума, всички четвъртфиналисти за купата на европейските шампиони имат свои сериозни проблеми. Така, както ги имат и българските армейци. Причините са различни, някои подлежат на сравнително бързо "лекуване", други – по-трайни...

"СЛАБОСТИТЕ НА ДВЕТЕ "М"

Мнозина считат, че "Байерн" ще бъде главен съперник на "Аякс" в тазгодишния турнир. Холандците бяха нокаутирани от ЦСКА "Септемврийско знаме", но западногерманските шампиони не показаха с нищо, че имат право да бъдат техни преки и пълноправни наследници. Победите над "Атвитаберг" и "Динамо" (Дрезден) бяха далеч от убедителните, проявите в първенството на страната също не ги надминават (достатъчно е да спомена само един резултат – 4:7 срещу "Кайзерслаутерн"; един шампион не може да си позволи такава загуба!).

Причините? Менажерът на отбора Роберт Шван счита, че "някои от играчите нямат достатъчно съзнание и старание"; капитанът на отбора Бекенбауер, че "не винаги играе най-подходящият състав"; трети изтъкват слабостите на двете "М". Вярно е, че играч №1 в отбора е Бекенбауер, но миналите успехи от него голове най-често са плод на колективните усилия на цялата предна четворка, в която освен Бене личат и Замбо, Дунай и Фазекаш, все състезатели, на които разчита и националният състав. При това нападение "Дожа-Уйпещ" не може да няма предимство в шампионата, който не се отличава с голяма резултатност – един от кръговете завърши по "италиански", като в осемте мача бяха вкарани общо 13 гола... Иначе стоят нещата в защитата – вратарят Сентмихай вече не е така сигурен както в миналото, централните защитници Маурер и Хорват не уплътняват добре центъра и на защитниците Ношко и Юхас, многократни национали, съвсем не е лесно.

ЕДИНСТВЕНИЯТ БРИТАНСКИ...

Шотландците, "свикнали" отдавна с футбола, сега са едва ли не в делириум: тяхната страна единствена ще представлява "острова" на световното първенство; техният шампион "Селтик" единствен продължава борбата за купата на европейските първенци. При традиционното футболно съперничество между британците това наистина е много.

А "Селтик" и сега е еталон за възможностите на шотландския футбол. Той не е така убедителен както преди години, когато спечели европейската купа. И причината е същата която... елиминира Англия от световното първенство. В много отношения футболът на "Селтик" изглежда демодиран с шаблонните дълги подавания и центрирания пред вратата. Наистина има някои опити той да бъде разчупен, нерядко се търсят точните многоходови комбинации, но така или иначе "Селтик" разчита най-вече на британската мощ в играта си и на няколко много силни единици, между които напоследък се нареди и много сигурният защитник Конъли.

ЧЕТИРИ ПОБЕДИ И ВСЕ ПАК...

"Червена звезда" стигна до четвъртфиналите с четири победи и с общото убеждение сред своите привърженици, че не е онова, което беше преди няколко месеца. Отсъствието на Джаич, който отбива военната си служба и не играе, критузията на ред основни състезатели, някои разногласия между треньора Милянич и отделни футболисти доведоха до обезпокоителни явления: отборът загуби финалните двубои за купата на страната от "Хайдук", бе победен за първи път в историята на първенствата от "Бор" и съвсем не е неуязвим в шампионата.

Все пак специалистите считат, че "Звезда" може повече. Те твърдят, че Петрович може да накара зрителите да забравят Джаич, сочат, че лявото крило Панайотович е най-резултатният в едно нападение, което и сега бележи най-много голове в първенството. Но бъдещето на шампиона на Югославия е тясно свързано с неговия треньор, а Милянич в момента, когато предаваме тези редове за печат, е в преговори с... "Бенфика".

ДРУГИТЕ

Едва ли може да се намери по-подходяща "рубрика" за останалите три съперника на ЦСКА "Септемврийско знаме".

"Базел" не може да има претенции. Отборът направо губи авторитет в първенството на Швейцария. Разчиташе се, че след завръщането на известния Одермат и след привличането на познатия перуанец Кубиляс всичко ще тръгне "по вода". Одермат играе силно, но затова пък Кубиляс въобще не може да се сработи с колегите си, играе в съвсем друг стил и вече се очаква "развод" между него и отбора, загубил за първи път след пет години шампионатен мач на свой терен.

"Спартак" (Търнава) е известен с традициите си в нападателната игра. Но през този сезон отборът бележи значително по-малко голове. Хорват, голмайсторът на отбора Кабат, неговият "диригент" Адамец не вдигат така често зрителите на крака и ако трябва да се броят истинските му успехи през есента, те се изчерпват с елиминирането на "Заря".

Може би само "Атлетико" (Мадрид) има право на по-друга "класификация". Защото класирането е едно; истинската му стойност – друго. Известно е, че и "Барселона", и "Реал", пък и не само те бяха по-щедри при покупката на чуждестранни футболисти в началото на сезона; "Атлетико" се задоволи с аржентинците Херия (защитник) и Айала (нападател), които бяха доведени от новия треньор Лоренцо, треньор на аржентинския национален отбор през 1966 г. Интересно е обаче, че без тях и без Луис, най-резултатният играч през миналото първенство, "Атлетико" играеше по-добре в първите кръгове...

Ето това е състоянието на седемте потенциални съперника на ЦСКА "Септемврийско знаме" в борбата за купата на европейските шампиони. Както става ясно, моментът определен фаворит няма; няма и отбор без проблеми. Всичко ще зависи от умението да бъде постигната най-добра форма още през март...

Огнян БОЕВ

ПРАВО НА САМОЧУВСТВИЕ

ЦСКА "Септемврийско знаме" стигна до четвъртфиналите на турнира за купата на европейските шампиони колкото сензационно, толкова и заслужено, след като елиминира не друг, а считания доскоро за непобедим "Аякс".

Това безспорно дава основание на българските шампиони да очакват със самочувствие следващия си съперник. Но не само това:

● ЦСКА "Септемврийско знаме" (заедно със "Селтик" и "Спартак" (Търнава) бе най-неуязвимият отбор в двата кръга. Той получи само един гол в своята врата. При това от засада...

● ЦСКА "Септемврийско знаме" спечели три от четирите си мача. Повече направи само "Червена звезда" – 4 победи (над полския "Стал" и "Ливърпул").

● Само "Селтик" има по-добър актив от досегашните си участия в турнира за купата на европейските шампиони, като заема четвърто място в класирането за "всички времена". Армейците са 11-и, "Червена звезда" е на 13-о място, "Атлетико" – на 20-о, а останалите са извън челните 20.

Всичко това предполага, че армейците ще бъдат считани за неудобен съперник от всички останали.

Но правото на самочувствие върви ръка за ръка със задължението да се направи всичко възможно за най-качествена подготовка за двубоите със следващия съперник. Ставало е дума, че пред армейците в момента има въпросителни. Те са показвали обаче, че умеят да ги разрешават, че могат повече от всички наши (пък и от ред чуждестранни състави) да се мобилизират и надминават себе си в решителни срещи.

СРЕЩУ "АЯКС" АТАНАСОВ НАПРАВИ ЕДИН ОТ СВОИТЕ НАЙ-ДОБРИ МАЧОВЕ...

ТОПКАТА ЗА ВТОРИ ПЪТ СПИРА В МРЕЖАТА ЗАД ЕНРИКЕ И "ДОЖА-УЙПЕЩ" СПИРА ПЪТЯ КЪМ ПОБЕДАТА.

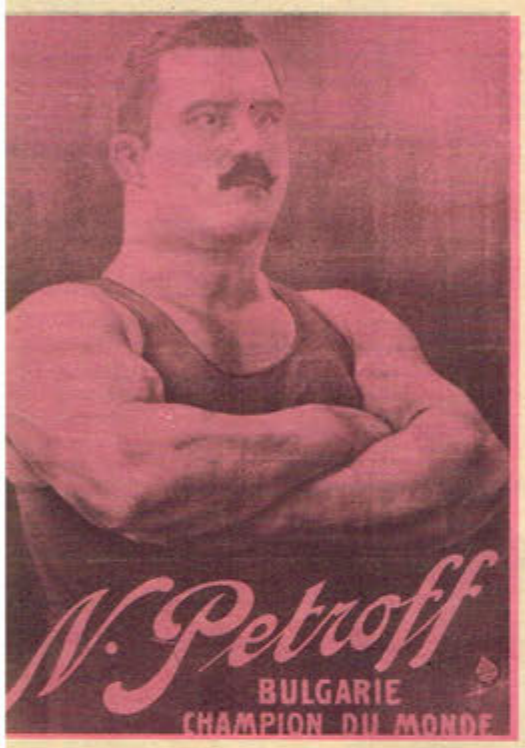
100 ГОДИНИ ОТ РОЖДЕНИЕТО НА НИКОЛА ПЕТРОВ

ПЪРВИЯТ

"ТРУДЪТ НИКОГА НЕ ПРЕЧИ НА БОРЕЦА. . . АКИВА, ЧЕ ДА НАПРАВЯТ ОТ ДВЕТЕ ТИ РЪЦЕ ЕПА ПРЪСТ ТРУДА СИ НА ТЕПИХА, ДА СЕ Е ОША!"

КОЛКОТО ДО ТРЕНИРОВКИТЕ, ТЕ ТРЯБВА ДА СА ЖЕЛЕЗНИ ЛОСТОВЕ. АКО АЗ СЪМ ОТМЕРВАЛ С СТРУПАЛА ПЛАНИНА, ПО-ВИСОКА ОТ ВИ-
НИКОЛА ПЕТРОВ

Тези думи шампионът на века изрече преди овече от петдесет години. Световен шам-ион! За съвременниците на "космическите" портни постижения тези трудно разчитани уми върху избелелите от времето отографии и афиши не звучат кой знае колко рапиращо. Ала с тях на прага на триумфално

аршируващия двадесети век Никола Петров ъзвести името на малка България. Само две есетилетия след Освобождението Париж събрал едва ли не цялото земно кълбо на све-овно изложение. Павилион до павилион, тър-говци и фабриканти, артисти и авантюристи, зяпачи и мошеници Павилион има и България. Но дори ароматът на водоскока с разово масло не спира погледа на забързаните зяпачи, не привлича вниманието на деловите търговци. До последния ден. . .

В този ден бе финалът на световния шампионат по гръко-римска борба. Шест хиляди зрители в залата на хиподрома "Восток" и два пъти по толкова около нея всяка вечер шествуваха по площад "Пигал", носейки на ръце своите сънародници – победители в схватките. Те всички бяха "непобедими". И победени, защото непобеден можеше да бъде само един. До този ден те бяха двама. И един от тях бе българин – Никола Петров от Горна Оряховица. Другият бе кумирът на французите, гигантът Пол Понс. Неговите 216 см и 145 кг, триумфалното му шествие по арените на всички циркове по света респектираха и съотечествениците му предварително ликуваха. Но след последния двубой по парижките улици малцината българи, заедно с всички славяни – руси, сърби, хървати, поляци, чехи, – които шествуваха в тази нощ по площад "Пигал", носеха на ръце единствения непобеден: световния шампион, българина Никола Петров!

Не само исполинската сила, наследена от поколения корави праотци, от възпетия в народните песни хайдут Сидер, чийто далечен родственик е Никола Петров, довежда неизвестното българче до пиедестала на най-силния човек в света. И ако световният шампион сияе с блясъка на златната купа, то с морала си Никола Петров спечели не по-малко бляскавата титла "шампион на честността". Защото издържа на всички задкулисни машинации на професионалната борба, не положи плещи в интерес на този или онзи менажер, чието всемогъщество решава съдбата на спортиста. . .

Вместо това той откри пункт за подкрепа на ранените от войната, хранеше безплатно в своя мъничък ресторант с гръмкото име "Всесветски борец" спортисти и артисти, учеше на борба млади българчета. И умря в бедност и дългове. За да остане безсмъртен...

БОРБАТА В ГОРНА ОРЯХОВИЦА НЕ Е ОТ ВЧЕРА – ОЩЕ ПРЕЗ 1913 ГОДИНА НЕИЗВЕСТЕН ФОТОГРАФ Е ЗАСНЕЛ НАЧАЛОТО А ТАЗИ СХВАТКА ПРЕД МНОГОБРОЙНИ ЗРИТЕЛИ.

ТРЕНИРАТ УПОРИТО, ЗА ДА БЪДАТ ДОСТОЙНИ ЗА ИМЕТО НА ШАМПИОНА – МОМЕНТ ОТ ПОДГОТОВКАТА НА ГОРНООРЯХОВ-СКИТЕ БОРЦИ.

ОТЛЯТ ОТ БРОНЗ, ЗА ДА НАПОМНЯ ЗА СИЛА И СЛАВА – ПАМЕТНИКЪТ НА НИКОЛА ПЕТРОВ В ГОРНА ОРЯХОВИЦА.

ДЕЛАТА НА ПОТОМЦИТЕ

Председателят на организационния комитет за честването на вековния юбилей на Никола Петров Стоян Кочев, първи секретар на ГК на БКП в Горна Оряховица, бе кратък и делови:

– Тържественото честване на 100-годишнината от рождението на първия български световен шампион за нас не е само знак на внимание и признателност към нашия именит съгражданин. Ние искаме да запознаем младото поколение с делото на този голям спортист и патриот, който, макар и прекарал дълги години далече от България, нито за миг не забрави родината си, умря на своя земя и бе погребан в родното си място.

Програмата на тържествата включва откриване на паметник на Никола Петров на 22 декември. Оттук шествието ще премине през центъра на града до новия комплекс от покрити спортни съоръжения –, скъп дар за нашите спортисти, за чието изграждане цялата наша общественост не пожали сили и средства. След предоставянето му на истинските стопани всички присъствуващи ще заемат места в голямата зала, където ще се състои тържествено събрание. За докладчик сме поканили героя на социалистическия труд Райко Петров. Предвиждаме заслужилите артисти Виолета Бахчеванова и Васил Стойчев да изнесат свой рецитал "Вулканите на Мексико димят", след което ще се проведат състезания между два състава на националния отбор по класическа борба. На другия ден ще „осветим" залата с международна среща по борба между нашия отбор "Локомотив" и отбор от Франция.

●●●

Бяхме тръгнали по дирите на миналото, а по-чести се оказаха срещите ни с настоящето. На мястото на някогашните схлупени къщурки сега се издигат спретнати жилищни блокове. Веднага след тях по пътя за захарния комбинат от двете страни на шосето се простира обширно пространство.

– Това ще бъде най-хубавият младежки парк, който ще носи името на Никола Петров – казва председателят на физкултурното дружество "Локомотив" С. Марков. Сега тук все още е голо поле, а паркът е само красив макет. Но на самия му вход вече извисява ръст монументален паметник на неговия патрон Никола Петров. Внушителната бронзова фигура на атлет със скръстени ръце, с гордо вдигната глава, със стройна линия и релефни мускули съчетава извеществото на античните олимпийски победители с богатирска сила и неподкупна гордост на славния българин.

Паметникът е поставен на мястото, където е погребан Н. Петров, върху гранитен пиедестал. Фигурата е висока 3,70 м и е дело на скулпторите Р. Тодорова и В. Войнска от София и арх. Й. Карастоянов от Горна Оряховица.

●●●

Снегът продължаваше да вали. По ъглите на студената зала по борба бяха струпани купища дъски, цимент и други строителни материали. Но двайсетина мъже, пръснати по двата тепиха, по настилките по галериите и стълбите, не чувствуваха студа. Отборът на "Локомотив" провеждаше поредната си тренировка. Под ръководството на треньорите Л. Димитров и В. Чакалов наследниците на непобедения световен шампион усвояваха тънкостите на древното изкуство. Корените му са вплетени дълбоко в благодатната почва на тази твърдина на българщината. От незапомнени времена борбата в този край се радва на многобройни почитатели. А и сега на тепиха горнооряховските борци пазят скъпо името на своя съгражданин. Вече десет години мъжете и юношите на "Локомотив" се състезават успешно в майсторските групи. Тук израснаха такива известни борци като заслужилия майстор на спорта Иван Шавов, третия в света от първенството в Техеран Димитър Неков, носителя на бронзов медал от предишното световно първенство за юноши Иван Владимиров, националния състезател Никола Минчев. . .

●●●

Най-малките потомци на Никола Петров срещнахме пред вратата на градския музей. Група четвъртокласници от полуинтернатната паралелка по борба и преподавателите им Н. Пашов, директор на спортната школа, и Й. Димитров идваха на посещение в музея през тези юбилейни дни. Малчуганите старателно изтупаха снега от обувките и плахо прекрачиха прага. Смълчани, те дълго се взираха в избелелите фотоси, запечатали образа на големия прадядо, и с благоговение слушаха думите на директорката на музея М. Шалаверова. Години наред тя е събирала всеки ред и спомен за своя съгражданин, прецизно е отсявала истината за живота и делото на големия спортист. С топъл и приятен глас разказва тя пред притихналите малчугани за победите на Н. Петров. И Мишо, Сашко, Антон, Александър и останалите им другарчета в този момент навярно искат да станат като Н. Петров и още – като П. Киров и Б. Радев, като Шавата, като бате Митко Неков. И сигурно някои ще станат. . .

●●●

Когато преди време минах през Горна Оряховица и видях скелите и машините, още голите стени, строежът на покрития спортен комплекс изглеждаше сякаш току-що започнат. Откровено казано, не повярвах, че ще бъде готов за юбилейните тържества въпреки увереността на председателя на ГНС Николай Панайотов. Но грижливият стопанин и верен приятел на спорта намираше време през всичките тези дни да мине край строежа, да провери и посъветва, да помогне. Организираше и ръководеше, работеше наравно със стотиците бригадири – ученици, работници, служители и военнослужещи, дали своя дан за изграждането на прекрасното съоръжение. Построен над самия стадион, комплексът има голяма зала за спортни игри, зала за борба, гимнастика, тенис на маса и шах, съблекални и бани, сауна, треньорски и лекарски кабинети, стаи за отдих на гостуващите отбори, стол и канцелярии.

Оказа се, че Н. Панайотов бе не само оптимист, а и умел диригент, вярващ в думата на горнооряховските строители. И само след три дни този истински спортен дворец ще отвори вратите си за стотиците спортисти от града и окръга. За да бъде най-добрият паметник на безсмъртния шампион.

Стоян ГЕТОВ

СКЪП КАТО СВЕТОВНАТА ТИТЛА

За дванадесети път през тази година най-добрите "класици" в света ще се срещнат в България на традиционния мемориал "Никола Петров" – един турнир в памет и за прослава на непобедимия българин. За четвърти път най-добрият борец ще бъде декориран със златния пояс на Никола Петров – едно отличие, за което последният му носител, з. м. с. Иван Колев, казва:

– Получих трофея, почувствувах се истински родственик на прославения богатир от Горна Оряховица. И истински осъзнах дълга да бъда достоен за него, като него да бъда непобедим на световния тепих. Горд съм, че не посрамих себе си и родината си: станах европейски шампион в Хелзинки, световен първенец в Техеран. Но нямам по-безценно отличие от пояса на първия български световен шампион. За мене той е скъп като световната титла. . .

Горди сме и ние, че досега само българи са носили златния пояс на Никола Петров: Петър Киров и Александър Томов преди Иван Колев. И трите после станаха световни шампиони. Чиста случайност ли е това? Не, по-скоро една традиция, която трябва да продължи!

ИВАН КОЛЕВ СЪС ЗЛАТНИЯ ПОЯС НА НИКОЛА ПЕТРОВ – ТРОФЕЙ, СКЪП КАТО СВЕТОВНАТА ТИТЛА.

ВИКТОР КОРЧНОЙ

СТРЪМНИЯТ ПЪТ ДО ШАХМАТНИЯ ТРОН

Историята на световното индивидуално първенство по шахмат за мъже официално датира от 1886 г., когато Щайниц побеждава в мач Цукерторт с 12,5 на 7,5 точки (печели 10, губи 5 и прави наравно 5 партии). Без никаква система за предварителен подбор двамата претенденти за световен шампион са определени от общественото мнение на основание на победите им в няколко международни турнира. Няма никакво съмнение, че по онова време това са били двамата най-достойни да оспорват висшето звание, двамата "големи", които са побеждавали в малкото съревнования. По-сетне шахматът бурно се разпространява по цялото земно кълбо, с неимоверно бързо темпо нараства броят на шахматистите и турнирите, а системата на световното първенство става още по-консервативна. Световният шампион сам определя кой може да конкурира за титлата му! Конкурентът е трябвало да внася доста крупна сума, за да може да добие право на мач при регламент, определен от световния шампион! Светът знаеше кой е световният шампион, знаеше и кои са неговите евентуални най-силни съперници, но не знаеше кой ще играе следващия мач и кога! "Златният вал" попречи на Нимцович и Рубинщайн въобще да изиграят своя "мач на живота". Алехин трябваше няколко години да чака благоволението на меценатите, за да може да внесе огромната сума и да докаже, че е най-силен. А спокойно можеше да остане като пример за "гениален неудачник".

БОРИС СПАСКИ

Роден на 30.I.1937 г. Гросмайстор от 1955 г. Световен шампион 1969-1972 г., след като победи в мач Петросян с 12,5:10,5 точки. Световен юношески шампион 1955 г. Победител в първенствата на СССР през 1961 г., 1963 г. и 1973 г.

След като загуби мача с Фишер, Спаски игра през 1972-73 г. няколко турнира без особен успех. Впечатлението беше, че играе леко, без големи амбиции, просто за разтоварване и поддържане на формата. На последния шампионат на СССР, завършил само преди месец, и при участието на най-силните съветски гросмайстори показа великолепна игра.

Домашен адрес: СССР, Москва I-301 Проспект Мира 184-2-27

ВИКТОР КОРЧНОЙ

Роден на 23.VII.1931 г. Гросмайстор от 1956 г. Участник в съревнованията на кандидатите 1962 г. – V място, 1968 г. – достигнал до финала, 1971 г. – достигнал до полуфинала. Изключителен турнирен състезател, списъкът на неговите първи места в международни турнири е много голям.

Безкомпромисен боец, "гросмайсторските ремита" в цялата му кариера могат да се преброят на пръсти. Има много интересен, самобитен стил, готов е винаги да предизвика "огъня върху себе си", като умело подготвя и нанася неочаквани, хитро замаскирани контраудари

Домашен адрес: СССР, Ленинград, ул. "Гаванская" 19-21, кв. 44.

ТИГРАН ПЕТРОСЯН

Роден на 17.VI.1929 г. Гросмайстор от 1952 г. Световен шампион 1963-1969 г., след като победи в мач Ботвиник с 12,5:9,5 точки. Победител в първенствата на СССР 1959 г., 1960 г., 1961 г. и 1969 г.

В последните години Петросян играе извънредно много и с постоянен успех. В едно интервю пред унгарското радио не скри амбицията си да достигне до мач с Фишер, а също така и интензивната подготовка, която води, за да преодолее трудните препятствия в мачовете с кандидатите. Неговият трудно пробиваем стил е много подходящ за мачова борба.

Домашен адрес: СССР, Москва, ул. "Пятницкая" 59, кв. 12.

АНАТОЛИЙ КАРПОВ

Роден на 20.V.1951 г. Гросмайстор от 1970 г. Световен юношески шампион 1970 г. Победител (заедно с Корчной) на междузоналния турнир в Ленинград 1973.

Един от двамата млади гросмайстори между кандидатите. Неговите шансове предизвикваха много спорове, но сега вече никой не се съмнява в неговата шахматна сила, защото постигна значителни и стабилни резултати в най-отговорни състезания. С изключително чувство при определяне на стратегическия план. Неговият девиз е: "Лош войник е този, който не иска да стане генерал".

Домашен адрес: СССР, Ленинград, Ленинградский университет, Общежитие Экономического факультета.

ГОЛЯМАТА

БОРИС СПАСКИ

ПРОГРАМА И РЕГЛАМЕНТ

Съгласно приетия регламе от ФИДЕ четвъртфиналните чове ще се изиграят през пери 15.I. – 30.III.1974 г. Победител в всяка двойка ще се счита он

СВЕТОВНИЯТ ШАМП

След като спечели мача за свет но първенство през 1972 г., Р. Фиш задълго "изчезна" от шахматния босклон. Появиха се фантастич слухове, че въобще се е отказал шахмата, умело раздухвани от "м щите на сензации" на Запад. Първи "пробив" в тази насока напра межд. майстор Цукерман в своя статия за Фишер, отпечатана специалния бюлетин на междузон ния турнир в Ленинград. "Неотда нашното съобщение на "Ню Йо тайм", че Боби е престанал даже чете шахматна литература, не о говаря на истината. Когато бях н него за последен път, видях на ма та разкрит най-новия брой на ша матния информатор."

ЛЕВ ПОЛУГАЕВСКИ

ПРЕДВИЖДАНИЯТА

МАТЕМАТИЧЕСКИ

Ако се вземат предвид индивидуалните коефициенти на кандидатите, математически израз на тяхната реална шахматна сила, то при положение, че се изиграят всичките 16 партии, следва да се получат следните резултати:

Спаски-Бърн 9,2:6,8 точки;
Корчной-Мекинг 9:7 точки;
Карпов-Полугаевски 8,8:7,2 точки;
Портиш-Петросян 8,25:7,75 точки.

От тази математическа прогноза следва, че Спаски ще победи Бърн в мач от 10-12 партии, Корчной и Мекинг ще изиграят 11-13 партии, Карпов-Полугаевски 12-14 партии, а мачът Портиш-Петросян ще бъде най-продължителен и ще завърши за 14-16 партии. Има се предвид, че съгласно регламента в пределите на този брой партии "победителите" Спаски, Корчной, Карпов и Портиш ще успеят да спечелят необходимите три победи и ще отстранят от по-нататъшната борба своите съперници.

Това показват изчисленията, но да не забравяме, че шахматът е не само наука, но и спорт, където играят роля много спортнотехнически и морално-волеви фактори.

ШАХМАТНИ

Много известни гросмайстори дадоха своето мнение за мачовете на кандидатите, като техните прогнози се простираха и много по-далече от четвъртфиналите. Мнението на световния шампион е дадено отделно, а ето какво казаха: Глигорич – "Претендент ще бъде Спаски, Петросян или Карпов." Тал – "Претендент ще бъде един от съветската петорка." Д-р Еве – "Спаски, Петросян, Карпов, но не бива да се подценяват шансовете на Портиш и Мекинг." Нашият гросмайстор инж. Иван Радулов отдава предпочитание на Портиш и Карпов. Но да видим мнението за най-близките събития.

СПАСКИ-БЪРН. На Спаски е гласувано почти единодушно доверие. Счита се, че Бърн няма оръжие, с което да спечели три партии срещу именитият си съперник. Самият Бърн, изглежда, е на друго мнение. Преди жребието той изказа желание за противник да му бъде отреден Спаски. И то се

ЕНРИКО МЕКИНГ

АНАТОЛИЙ КАРПОВ

Е два в 1946 г. Международната шахматна федерация успя да въведе строг порядък в състезанията за световно първенство, тригодишен цикъл на система от съревнования, в края на които световният шампион трява да защищава титлата си. Сега вече светът знае не само кой е претендентът, но и точния порядък на следващите по сила след него за определен период, ранглистата на "големите".

Отиващата си 1973 година беше първата от цикъла 1973-75, в който единадесетият световен шампион Роберт Фишер ще трябва да докаже правото си да носи още три години най-високото звание. Зонални турнири и двата междузонални турнира в Ленинград и Петрополис определиха осморката, така наречените "кандидати". В мачове по системата на елиминацията те трябва през 1974 година да излъчат "претендента". Листата на осемте "големи", осемте най-силни в момента кандидати изглежда така: Спаски, Петросян, Корчной, Карпов и Полугаевски – всички от СССР, Портиш – Унгария, Мекинг – Бразилия и Р. Бърн – САЩ. Трудно е да се повярва, че между тях не фигурират Тал и Ларсен, но този факт само показва демократичността и правилността на цялата система. И двамата не издържаха, останаха зад чертата по чисто шахматни причини.

Сега преценката на шахматната сила става много по-бързо. Достатъчно е да напомним, че от осемте "големи" през цикъла 1970-72 сега успяха да докажат своето право на кандидати само трима – Спаски, Петросян и Корчной. Знаменателен е и фактът, че между сегашните кандидати има четирима „дебютанти": Карпов, Бърн, Мекинг и Полугаевски, които за пръв път ще се включат в състезанията на най-висше ниво.

"Ранглистата" на осемте големи ще бъде определена от самите тях през 1974 г., след като бъдат проведени всички мачове, но любопитно е да се посочи техният ред на основание коефициентите по Елло за сила, приети от Международната шахматна федерация и изчислени към 1.VII.1973 г. Изключение е направено за Мекинг, за който е изчислен и резултатът му от Петрополис:

Карпов – 2660, Спаски – 2655, Корчной и Портиш – 2650, Петросян – 2640, Полугаевски – 2625, Бърн и Мекинг – 2605.

Съгласно същите коефициенти световният шампион Фишер има 2785.

Без съмнение тези цифри са само ориентировъчни, идващата 1974 г. ще внесе в тях корекции, но в историята на шахмата тези осем имена ще бъдат записани като "осемте големи" за периода 1973-75 г., най-достойните кандидати за световната титла на Фишер.

ЛАЙОШ ПОРТИШ

ОСМОРКА

ТИГРАН ПЕТРОСЯН

...ю първи спечели три партии ...итата не се зачитат), но ...имумът за целия мач е общо ...партии. Съгласно жребието ...ките са определени така: ...аски – Бърн – в Порто Рико; ...тросян – Портиш – в Испа-

...рчной – Мекинг – в САЩ; ...рпов – Полугаевски – в СССР.

...ЗА КАНДИДАТИТЕ

...а Фишер преди месец, при посе-...ето си на международния тур-... Манила, се изказа съвсем ясно:

...ших внимателно междузонални-...турнири и играта на моите евен-...ни съперници. Считам и сега, че ...асен е отново Борис Спаски, с ...ю най-вероятно ще се срещна в ...за титлата. Карпов е безспо-...ален талант, но считам, че неговото ...е още не е дошло. Аз не съм се ...ал от шахмата, чакам подхо-...покана за крупен международен ...ир, готов съм да играя мач със ...и или някой друг още следваща-...одина, ще предприема голямо ...е в Европа."

ЛЕВ ПОЛУГАЕВСКИ

Роден на 20.XI.1934 г. Гросмайстор от 1962 г. Победител в първенството на СССР 1968 г. и 1969 г. (заедно с Петросян). Участвува за първи път в състезанията на кандидатите. Победител на международните турнири в Мариянске Лазне 1962 г., Амстердам 1970 г. (заедно със Спаски), Мар дел Плата и Скопие 1971 г., Амстердам 1972 г.

В продължение на 15 години линията на неговата сила и успехи е непрекъснато възходяща. Сега се намира в своя разцвет, с достатъчно опит, за да бъде опасен за всеки. Майстор на домашната подготовка и умел индивидуален подход към противниците си.

Домашен адрес: СССР, Москва Г-2, ул. "Арбат" 20, кв. 38

РОБЕРТ БЪРН

Роден на 20.IV.1928 г. Гросмайстор от 1964 г. Участник в междузоналния турнир 1967 г.

Класирането на Бърн като кандидат беше голямата сензация. Но който е следил неговото развитие, може да се увери, че това не е случайно. Удивителното е, че вече на 45 години той продължава да расте в шахматно отношение, което още веднъж доказва, че в шахмата възрастовата граница е твърде разтеглива. От три години е станал шахматен професионалист и това веднага се отрази на резултатите му.

Домашен адрес:
Robert Byrne
81 Charter Circle 6G Ossining,
NewYork 10562

ЛАЙОШ ПОРТИШ

Роден на 4.IV.1937 г. Гросмайстор от 1961 г. Многократен победител в първенствата на Унгария. Неизменен участник в съревнованията на кандидатите от 1965 г.

Портиш с право се счита, че е фаворит №1 между кандидатите, които не са от СССР. Играе агресивно позиционен шах и води борбата до изчерпване на всички възможности. Изключително силен в стратегическата постановка. Неприятни за него са противници с тактически стил като Ларсен и Тал, но именно те вече отпаднаха!

Домашен адрес:

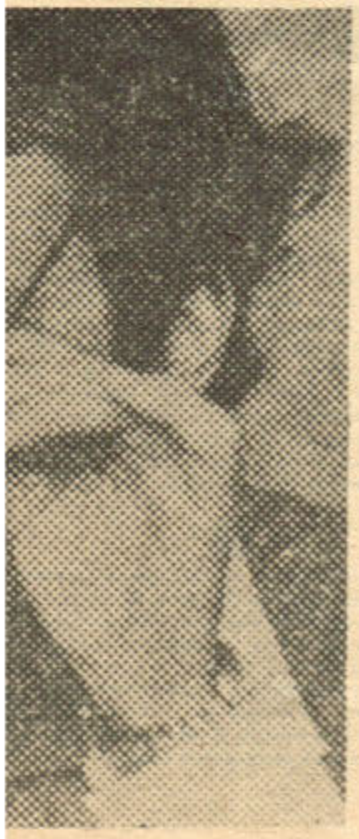
Budapest XI "Bartfai" u.45
Portisch Lajos,

ЕНРИКО МЕКИНГ

Роден на 23.I.1952 г. Гросмайстор от 1972 г. Участник в междузоналния турнир 1967 г.

До появата на Мекинг в "шахматната география на света" Бразилия беше твърде "малка страна". Сега интересът към шахмата там е огромен, а казват, че популярността на Мекинг била почти равна на тази на Пеле и Фитипалди. Бразилският вундеркинд на шестнадесет години достигна до междузонален турнир, после сякаш преустанови развитието си, за да блесне отново тази година.

Страницата е подготвена от международния майстор г-р Николай МИНЕВ
Снимки: Юрий МОРГУЛИС

...бдна! Какво е имал предвид, можем само да гадаем. Предполагаме, че американският гросмайстор, който беше един от секундантите на Фишер на мача в Рейкявик, е изучил подробно бившия световен шампион и вижда някъде своя шанс. Нашата прогноза – Спаски. Обратното би било фантастична сензация.

КОРЧНОЙ-МЕКИНГ. И тук мнението е категорично в полза на Корчной. Опитният съветски гросмайстор вече повече от десетилетие е между най-силните в света, много устойчив психически. Неговите предварителни изявления, че времето му е вече минало, се оказаха тактически ход. На междузоналния турнир той показа невиждана досега амбиция и отлична специална подготовка. Специалистите считат, че по класа превъзхожда значително. Мекинг не скрива намеренията си да стигне до мач с Фишер, на негова страна е разликата във възрастта (20 години!), в последната година показа, че може да побеждава и най-силните. Нашата прогноза – Корчной.

КАРПОВ-ПОЛУГАЕВСКИ. Докато в предния мач предпочитанията са в полза на опита, то тук мнението натежава към младостта. Лидерът на младото съветско поколение гросмайстори Карпов показва вече няколко години стабилни и много високи резултати, просто удивително спокойствие и железни нерви за сравнително малкия му опит. Детайлно разработеният му дебютен репертоар (треньор известният теоретик гросмайстор Фурман) не допуска изненади в началния стадий и може да бъде победен само с по-богати стратегически идеи в мителшпила. Ще успее ли да стори това Полугаевски? Специалистите се съмняват, защото виждат силата на Полугаевски в далечното и точно изчисление на вариантите, а там едва ли има някакво предимство. Нашата прогноза се различава макар и малко от "официалната". Срещата ще бъде много нервна, за Карпов няма да е лесно да се нагоди към особеностите на мачовата борба, в която няма никакъв опит.

ПОРТИШ-ПЕТРОСЯН. Този мач се очаква с най-голям интерес. След като загуби световната титла, Петросян, противно на очакванията, не показа никаква психологическа депресия и продължи да играе с пълна сила. Да се спечелят срещу него три партии е много трудно, просто подвиг. Но противникът му е може би най-неприятен от всички останали. Само Портиш може да се похвали, че в срещите си досега с Петросян има положителен личен резултат. И двамата изказаха неудоволствието си от жребието. За изхода на мача никой не смее да даде точна прогноза, нашето мнение е същото. Неясно и затова много интересно.

РОБЕРТ БЪРН

САЛТО ПО СЛЕДИТЕ НА БИМЪН

По инициатива на шведския вестник "ФИБ-актуелтс" известният състезател на овчарски скок Ханс Лагерквист демонстрира нова техника в скока на. . . дължина. При нея засилването става както обикновено, но след като отскочи, спортистът изпълнява летящо салто напред и чак тогава се приземява в пясъка едновременно на двата си крака.

Дебютът на Лагерквист не може да се нарече лош – 6,60 метра. При това атлетът падна назад след приземяването, а краката му опряха пясъка на около 8,30 метра.

– Фантастика! – констатира самият Лагерквист още след първия си опит. – Вече съм виждал скокове със салто, изпълнявани от моя американски колега Дейв Нилсен. Но той прави това донякъде пародийно, получава се нещо средно между обикновения и овчарския скок.

Можем ли да смятаме, че това е техниката на бъдещето? Вестник "ФИБ-актуелтс" твърдо заявява: "Да!" След като Лагерквист се усъвършенствува технически и набере смелост за по-мощно засилване, резултатът му положително ще нарасне до 7,50 метра. Това значи, че той ще се утвърди сред най-добрите скачачи в Швеция не само на овчарски скок, но и в скока на дължина (сега шведският рекорд е 7,90 метра). Журналистите от "ФИБ-актуелтс" обаче се осмеляват да погледнат и по-далече: смятат, че при рационална тренировка Лагерквист би могъл да преодолее 8-метровата граница. Според тях дори 9-метрата са възможни за специално тренирания скачач на бъдещето, който по такъв начин би подобрил сегашния фантастичен световен рекорд на американския негър Боб Бимън (8,90 метра).

ХАНС ЛАГЕРКВИСТ Е ОСТАВИЛ ПРЪТА В ОВЧАРСКИ СКОК НА ЗЕМЯТА. СЕГА ПОВЕЧЕ ГО ИНТЕРЕСУВА САЛТОТО.

А какво е мнението на самия Лагерквист?

– Не предполагах, че всичко може да стане толкова добре – казва той. – Отначало мислех, че подобен скок е пълна глупост. А сега разбрах: бързият и ловък атлет няма от какво да се страхува. Е, не беше особено приятно да падам по гръб. Но честна дума: предпочитам да скачам на дължина със салто във въздуха, отколкото да се приземявам от 5-метрова височина при овчарския скок. Смея да твърдя, че овчарският скок е по-опасен. . . Новата техника със салто има няколко преимущества: при нея скоростта на засилването може да се използува по-добре. Но най-съществена особеност е самото салто. Благодарение на въртеливото движение спортистът има възможност да изнесе краката си значително по-далече от центъра на тежестта, без да рискува както при обикновения скок, че ще падне назад. Въртенето помага на скачача да се удържи на краката си. . . Вярно, че днес в пет от шестте си опита самият аз падах назад, но съгласете се: никога през живота си не бях изпълнявал такова салто, при което стремежът е да отидеш колкото може по-напред. Като усвоя техниката, ще се приземявам право на краката си. Едва ли щях да опитам новата техника, ако не ми се бяха обадили от вестника. Но сега наред с тренировките за овчарски скок ще тренирам и салтото. . . Ако тая зима преодолея в зала 7 метра, още следващото лято ще започна да се състезавам и в скока на дължина.

– Какви данни са необходими за постигане на добри резултати с новата техника?

– Преди всичко човек трябва да е бърз, ловък и силен. Освен това е нужна добра координация на движенията. Разбира се, и малко смелост.

– Може ли обикновеният скачач да премине към скоковете със салто?

– Едни ще могат, а други – едва ли. Част от скачачите ще се окажат твърде високи и недостатъчно ловки за моя стил. Добрите състезатели на овчарски скок съчетават в себе си бързина, сила и подвижност. Лично аз ще продължавам да скачам по новия начин. Обещавам, че ще скачам. Искам да видя какво ще излезе. . .

РИСКОВАН ПОЛЕТ НА ФАНТАЗИЯТА

Във вестник "Советский спорт" заслужилият майстор на спорта ИГОР ТЕР-ОВАНЕСЯН, бивш световен рекордьор в скока на дължина, а понастоящем кандидат на педагогическите науки и старши треньор на скачачите от сборния отбор на СССР, коментира експеримента на Ханс Лагерквист.

Всеки технически експеримент в леката атлетика е любопитен. Понякога изглежда, че в повечето дисциплини всичко е консервирано, няма нищо ново – и изведнъж. . . появява се "фосбъри-флоп", новостите на Алексеев в тласкането на гюлле и най-после салтото в скока на дължина. Какво се крие зад последния експеримент?

Извънредно важно е да вникнем в това – преди всичко понеже всички тия салта се намират тъкмо в експериментален стадий. Рекламната треска още не е успяла да породи всеобща епидемия, но лекоатлетите, които активно следят чуждестранния спортен печат, вече са имали възможност да се натъкнат на новата жилка и може би са започнали прибързано и безконтролно да я разработват. Още повече, че сега върху салтото се работи не само в чужбина. И у нас в СССР има един млад треньор, който преди 2–3 години формира малка група от деца и пише дисертация на тая тема. Разправят, че отначало той удълбочава трапа за скокове с половин метър, а после започва да "издига" нивото му до нормалното. Напредъкът на неговите ученици е от 6 до 6,50 метра, но не е изключено подобряването на резултатите да става само благодарение на увеличените тренировъчни натоварвания.

За да се разговаря на сериозна научна основа, трябва да се направи биомеханичен анализ, да се проверят ъглите на полета. Обикновената кинограма не дава такива възможности – в случая е нужна специална апаратура с по-голяма честота на снимките. Ала и така е ясно, че въпросният експериментален скок е технически по-сложен и рискован. Не всеки може да го овладее, той е достъпен само за хората с отлична акробатическа подготовка. Не случайно тук пионери са състезателите на овчарски скок. И все пак отличните акробати и неудържимите смелчаци трябва да не забравят колко трудно е да се запази равновесие при приземяването. А почти всяко падане може да доведе до сериозна травма.

ИГОР ТЕР-ОВАНЕСЯН В ГОДИНИТЕ НА НАЙ-ДОБРАТА СИ СПОРТНА ФОРМА.

Искам да ме разберете правилно – не смятам да плаша никого. За мене е съвсем ясно, че нямам право да анатемосвам салтото, защото експериментът едва е започнал. Но независимо на какви позиции е – новаторски или консервативни, – всеки спортист е длъжен строго да спазва техниката за безопасност. И преди да се завърти във вихъра на модните салта, трябва да изучи много неща и непременно да се консултира с опитни треньори, а по възможност и с лекар.

Искам да кажа няколко думи и за това, че новият вариант за скачане има неестествен характер и в моя смисъл стои някак настрана от всички останали лекоатлетически упражнения. Но ако все пак сме решили да се засилим стремително и тъкмо по такъв начин да подобрим рекорда на Бимън, лично аз не съм абсолютно сигурен, че при новата техника е възможно засилване с максимална скорост. Както изглежда, в случая раменете на спортиста трябва да са изнесени далече пред опорната точка, а да се гарантира така стопроцентова безопасност при високите скорости е твърде рисковано. В нашия обикновен вариант всички грешки в крайна сметка водят до застъпване на дъската, а понякога спортистът се отказва да отскочи и по инерция тичешком влиза в трапа. При салтото най-спокойно можеш да се заровиш с главата надолу в пясъка – тогава и щраусът не би ти завиждал!

В заключение искам да кажа, че салтото на Лагерквист е едно от звената на широка рекламна кампания, която в най-скоро време може да добие застрашителни размери. В случая ни най-малко не обвинявам шведския атлет. Та той отлично разбира, че ако преодолее 5,40 метра на овчарски скок, никой няма да му обърне особено внимание. А салтото в скока на дължина може да го издигне много, много нависоко. После никой не би му забранил тихичко да се завърне в сектора за овчарски скок. Не е така обаче със спортистите, които се специализират изключително в скока на дължина. И затова – независимо от опита и майсторството си – моите колеги трябва да запазят спокойствие. Помнете, че скачачите на височина, които изповядват "стила Фосбъри", се приземяват върху меки, много меки дунапренови скочища. . .

ПАНОРАМА

В Лозана ръководството на МОК и на 16 заинтересовани международни спортни федерации обсъдиха още веднъж спортните въпроси около прословутото правило 26 за аматьоризма. След заседанията лорд Киланин официално заяви, че новият текст на правилото ще бъде окончателно приет на сесията на МОК през септември 1974 г. във Виена. То ще бъде формулирано в сбита форма, но към тая кратка формулировка ще се приложи подробно тълкуване. Уточнено е, че окончателно ще отпадне ограничението за максимум 60 тренировъчни дни в годината, както и ограниченията за изплащане на "пропуснатите" работни надници от спортистите по време на подготвителните лагери.

Новото плувно "чудо" на Австралия е 12-годишната Лин Селоти, която подобри наведнъж 12 национални рекорда в своята възрастова група, три от които бяха поставени на времето от Шейн Гулд. Най-висока абсолютна стойност има постижението на Селоти на 200 метра съчетано плуване – 2.27,5 (само с 3,8 сек. по-слабо от мюнхенския олимпийски рекорд на Гулд).

Шахматът се ползува с огромна популярност в Полша. Вече 15 години се организира турнирът "Златният топ", в който участвуват близо 400 хиляди шахматисти. Особено масови са ученическите шахматни олимпиади – с над 100 хиляди участници. А в устройваните спортни празници по предприятия и учреждения пред шахматните дъски сядат над 250 хиляди души.

На неотдавнашното си заседание в Брюксел общото събрание на Международната федерация по конен спорт разгледа молбата на Китай да бъде приет за член на федерацията и реши да отложи решаването на този въпрос за неопределено време (между другото за членове бяха приети Тунис и Боливия). Понастоящем Китай членува само в 4 международни федерации – по хокей на лед, кънки, стрелба с лък и гребане – и това не му дава право да образува свой национален олимпийски комитет, защото според изискванията на МОК за целта е необходимо членство в най-малко 5 международни федерации по олимпийските спортове.

На съвещанието си в Торино изпълнителният комитет на ФИСУ (Международната студентска спортна федерация) реши, че домакин на лятната универсиада през 1975 г. ще бъде Белград. Определен бе и календарът за световните студентски първенства през 1974 г.: първенството по крос ще бъде на 30 март в Мадрид, по джудо – от 30 октомври до 4 ноември в Брюксел, а по футбол – от 10 до 21 юли във Франция с финал в Ница. Домакин на европейското студентско първенство по колоездене ще бъде СССР, а по хандбал – Румъния (точните дати ще бъдат определени допълнително).

Американският атлет Стив Префонтен, завършил четвърти бягането на 5000 метра в Мюнхен, отхвърли предложението да влезе в професионалната трупа на Майк О'Хара. "Ни най-малко не се интересувам от професионализма – заяви той. – Искам да участвувам на олимпийските игри в Монреал и да се върна от тях със златен медал."

БЕНЕШ:
НЯМАМ ПРОТИВНИК...

ославският боксьор Марян Бенеш
на европейски шампион в Белград
изключително оспорван финален
бой със съветския боксьор
нев. Той бе така слисан от
едата си (и от противника), че
награждаването в съблекалня-
възкликнал: "Какво стана, какъв
зи медал на врата ми!"
гато Марян Бенеш пристигна в
ие за традиционния турнир
тният гонг", той разкри на
налистите една своя особена
та:

Може да ви се струва невероят-
но нямам и досега нито един
ителен национален трофей. За-
а и дойдох на този турнир – с
ната надежда да спечеля "Злат-
т гонг". Както знаете, бъл-
нът Колев е изключителен ас и
тивник...

вестно е какво стана в Скопие –
една много бурна среща Бенеш
рая преодоля Колев, като спечели
само мечтания приз, но и сим-
ните на любителите на
згородното изкуство". С тази
еда Бенеш нагледно опроверга
приказките, че не живее със своя спорт, че не тренира редовно, че слава-та е замаяла главата му...

Вече няколко месеца изминаха от европейското първенство в Белград. Междувременно Бенеш победи и Звенко Вуин и доказа, че е най-добър в категорията си не само в Европа, но и в Югославия... Намериха се обаче зли езици, които твърдяха следното: "Вуин и Бенеш бяха приятели и се уговорили да боксират "миролюбиво", но Бенеш погази това приятелство и нокаутира Вуин." Говореха, че европейският шампион е станал високомерен и много придирчив, че малко тренира и вече не е "предишният" със своите другари от клуба...

Не е леко да си европейски шампион! Всички те гледат, мнозина те преценяват много внимателно, търсят пукнатини в твоята броня. За съжаление завистта е спътник на славата. Така е устроен човекът. Бенеш уверява, че никак не се е променил, че отношението му към другите си е останало същото и това го радва, но не може да си обясни промяната към него. Вярно ли е, че не тренира редовно?

– Тренирам както по-рано, дори повече. Но тъй като нямам в републиканското първенство равностоен противник, трудно ми е да поддържам върхова форма.

Казват, че е съумял добре да използува своята популярност в Баня Лука, неговия роден град. Бил завързал нови познанства!

– След европейското първенство исках малко да се отпусна – каза той. – Това ми беше необходимо. Дълго съм селищавал от много младежки развлечения. Само тренирах, боксирах... Затова и прецених, че в края на краищата би било добре и аз малко да се развличам – да излизам вечер, да се забавлявам. Но, уверявам ви, само в рамките на нормалното.

Неговият нов треньор Предраг Кръстич чува тези думи и не се стърпява да добави:

– Каквото се говори за Бенеш напоследък, е, меко казано, твърде тенденциозно. Той е истински спортист – сериозен, амбициозен, скромен. Неговият успех на европейското първенство не му е подействувал като опиум. В клуба всички го имат за пример и никак не е чудно, че днес е идеал за много деца, които мечтаят за успехи на ринга.

МАРЯН БЕНЕШ (ВДЯСНО): ДЪЛГО СЪМ СЕ ЛИШАВАЛ ОТ УДОВОЛСТВИЯ.

ПАЖЪТ НА "33 ЕКСПОРТ". НА КОРМИЛОТО – ДОМИНИК ГИЙЕ...

ТРАГЕДИЯ В ИНДИЙСКИЯ ОКЕАН

иколката на Земята с платноходки в че
ри етапа, което се счита за най-голямото
езание на века, е стигнало вече към края
Втория етап – Сидней. Както често се слу-
, и тук прогнозите на специалистите не се
авдаха. Първият етап (Портсмут -
нтаун) бе спечелен от яхтата на англий-
я военен флот "Авантюра". Средна дневна
орост – 310 км.Поради скромните си размери
6, 46 м – тази яхта не беше фаворит, но
нният екипаж се оказа много добре под-
вен – измина в тренировки около 20 хиляди
ометра. Този екипаж бе изцяло сменен в
нтаун – регламентът позволява пълна смя-
на екипажа на всеки етап. Втора е мек-
анската яхта "Саюла-2", трета – френска-
яхта "33 Експорт", четвърта – италиан-
та яхта "Джуя", пета – южноафриканска-
яхта "Джакаранда".На осмо място е една
двете полски яхти – "Колерник". Последна
Пен дуйк-6" на Табарли, която претърпя
яма авария, но не се отказа от състезание-
. Жертва на авария бе и "33 Експорт"
я разби главния резервоар за сладка вода и
се смеси с морска). В Кейптаун яхтата
стигна с 1 литър запас питейна вода...
рябва да припомним, че класирането в със-
анието става при "компенсирано време" –
ма се предвид дължината на яхтата,
жът и площта на платната, – което се
аслява с компютър. Така в Кейптаун първа
стигна английската яхта "Бъртон Кътър",
то е най-голямата (24,38 м), но отиде на
о място в класирането. Яхтата на
менитият капитан Чей Блайт "Великобри-
ния-2" с 12 парашутисти на борда пристиг-
трета, но отиде на 12-о място.
сички са на мнение, че най-труден е
орият етап (Кейптаун – Сидней). Това е
ата на страшните "ревящи 40-и паралели"
сти бури и бесни вълни, защото не ги спи-
никакви континенти. Някои състезатели
слезли по-долу, дори на 50-ия паралел –
ти непрекъснати бури и ураганен вятър.
маршрут наистина е най-къс, но и изклю-
елно опасен – организаторите никак не
препоръчват. Още няколко градуса по-ниско
вече айсбергите...
торият етап ще бъде изминат в най-крат-
Време, защото ветровете са силно попът-
Но и условията са най-тежки – водата е
дена, палубите са заледени, иска се необикновена физическа издръжливост. Случиха се и неизбежните аварии – "Великобритания-2" счупи мачта, а "Бъртон Кътър" получи пробойна на 500 мили от Порт Елизабет и трябваше да се върне.

На този етап обаче пролича безпощадният характер на състезанието. Англичанинът Пол Уотърхаус от екипажа на италианската яхта "Тауранг" (почти всичките екипажи на 17-те яхти, които участвуват в състезанието, са космополитни) падна във водата на 130 мили от островите Крозе и изчезна в океана. Буря, нощ, голяма вълна го отнесла – имал е предназначение, но се развързал. В тази ледена вода човешкият организъм може да издържи не повече от 15 минути. Изобщо, падне ли във водата, човек е мъртъв.

Тази бе първата жертва. Имаше и втора. Доминик Гийе, 27-годишен, помощник-капитан на "33 Експорт" – яхтата с най-младия екипаж (средна възраст 24 години), бе отнесен от огромна вълна и изчезна във водната бездна. Поправял руля, но коланът му се скъсал. Макар и млад, той бе опитен мореплавател, с актив от много океански регати. Сега на тази яхта са останали 7 души. Състезанието продължава...

А къде е аутсайдерът Ален Кола, самотният мореплавател, който участвува извън конкуренцията? Със своя тримаран "Манурева" (регламентът допуска само еднокорпусови яхти с екипаж от 7 до 15 души) той пристигна вече в Сидней. Кола извърши фантастичен подвиг – преплава от Европа до Австралия, без да почива в Кейптаун, за 80 дена. С това той подобри с 27 дена рекорда на прословутия самотен мореплавател сър Франсис Чичестър. Но Чичестър тогава бе на 66 години...Ален Кола не е доволен – не можа да счупи рекорда на търговския ветроходен кораб "Кати Сарк" (50 души екипаж), превозващ злато, вълна и жито, който преди 100 години изминал същото разстояние за 72 дена!

"Манурева" пристигна в Сидней със скъсано от горе до долу главно ветрило. На няколко пъти бесните ветрове са щели да преобърнат тримарана (непоправима катастрофа) и Кола е мислел, че е настъпил последният му час. Първите му думи на пристанището бяха: "Дайте една студена бира!"

ЕДИН ШОТЛАНДЕЦ С ЖЪЛТА ШАПКА

Голяма изненада на световния шампионат по плуване в Белград поднесе шотландският плувец Дейвид Уилки. За новия световен рекордьор и шампион на 200 м бруст казват, че е шотландец само на книга. Неговите родители, макар и коренни жители на Абърдийн, от двадесет години живеят в Далечния изток, където бащата работи като инженер. Уилки е роден на 8 март 1954 г. в столицата на остров Цейлон, Коломбо. В Абърдийн е живял всичко на всичко 5 години, докато завърши средното си образование. След това заминал за САЩ, където сега е слушател в университета по морска хидробиология в Маями.

Шест месеца преди олимпийските игри в Мюнхен треньорът от Единбург Франк Томас му поставя ултиматум: "Хващай се сериозно за работа или си заминавай!" Причината била най-обикновена – голям талант и несериозно отношение към подготовката. Предупреждението не дало веднага очаквания резултат и постиженията му продължавали да бъдат скромни. В стартовия лист на олимпиадата Уилки бе петнадесети поред на 100 м и десети на 200 м бруст. Сребърният медал, който спечели на втората дисциплина с постижение 2.23,67 – равно на европейския рекорд, – бе посрещнат като чиста случайност. Най-известните американски специалисти, подготвили редица шампиони в класическите дисциплини, бяха единодушни в оценката си за шотландеца, който според тяхното мнение щеше да си остане "герой на един старт".

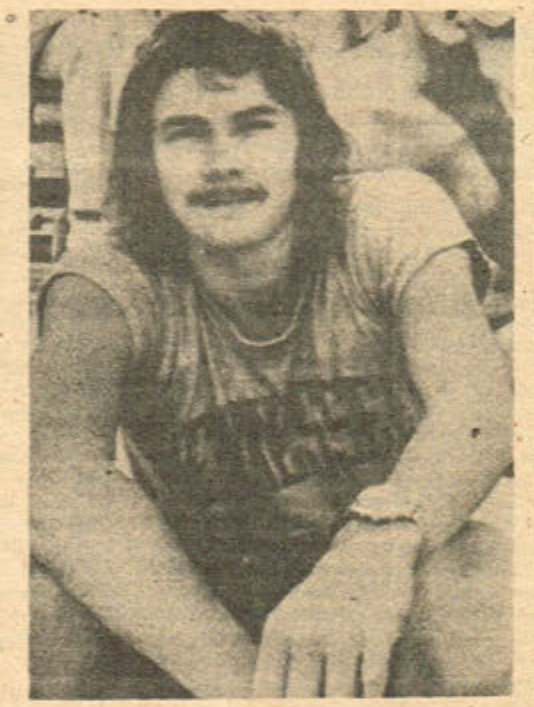
Треньорите му Чарли Рейбърн и Бил Диац също не допускали, че "кукувичето яйце", подхвърлено им в калифорнийския отбор, още в Белград ще се "отблагодари", като им отнеме един златен медал. Само една година сериозни тренировки бяха достатъчни на Уилки да затъмни славата на най-силния брусист на американския отбор Джон Хенкен. След като в Белград американецът победи безапелационно своите противници на 100 м бруст с нов световен рекорд – 1.04,02, всички бяха сигурни, че и на 200 м ще дублира успеха си. Дейвид Уилки преплува с великолепно темпо дистанцията за 2.19,28 м и не само стана първият световен шампион в тази дисциплина, но успя с 1,24 сек. да подобри световния рекорд на Хенкен.

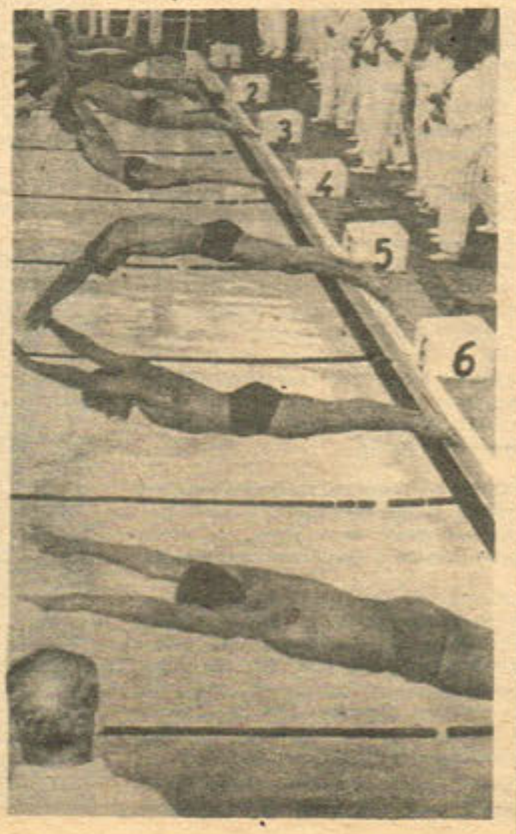
Уилки вече е отправил своя поглед към олимпиадата в Монреал.

– Решил съм да приключа кариерата си след игрите през 1976 г. Ще направя всичко възможно да бъда пръв на 200 м бруст, като преплувам това разстояние за 2.15,0. Не съм се отказал да атакувам рекорда и на 100 м, независимо дали ще бъде притеснаван от американеца Хенкен или от отличния японец Набутака Тагучи. Имам намерение да се специализирам и в съчетано то плуване.

Сега единствената голяма грижа на Уилки е да не попадне втори път в противоречие с аматьорския регламент. Първия път Международният олимпийски комитет прояви разбиране и повярва на обясненията на плувеца, че снимката му използувана за рекламни цели, е публикувана без негово знание и от това не е извлякъл никакви материални облаги.

Единственото нещо, по което Дейвид се отличава от останалите плувци, е старомодната жълта шапка, с която стартира. Тя стана причина да се появи още един от безкрайната серия шотландски вицове – за плувеца, който не иска да даде пари за подстригване и затова плува с шапка...

Фут болът в близки и далечни страни

А ПРОБЛЕМИТЕ ОСТАВАТ

Под такова заглавие Вестник "Правда" помества настоящата статия от О. КУЧЕРЕНКО – футболен наблюдател на "Советский спорт", Л. ЛЕБЕДЕВ – кореспондент на "Правда", и Л. ФИЛАТОВ – главен редактор на седмичника "Футбол – Хоккей". Авторите правят равносметка на изтеклия футболен сезон.

НАСТОЯЩИЯТ СЕЗОН БЕ ПРОЩАЛЕН ЗА ДЪЛГОГОДИШНИЯ КАПИТАН НА СЪВЕТСКИЯ СБОРЕН ОТБОР АЛБЕРТ ШЕСТЕРНЬОВ.

Снимки: Алексей ХОМИЧ

По стадионите на нашата страна с мачовете за купата на УЕФА завърши футболният сезон, който продължи почти цяла календарна година. Какви спомени остави той за себе си?

Винаги е приятно да се отбележи появяването на нов шампион или нов носител на купата на СССР. Този път и единият, и другият са представени в едно лице – двоен победител стана "Арарат". Иска ни се да вярваме, че и ръководителите, и футболистите от отбора няма да сметнат задачата си за изпълнена, ще продължават да повишават и шлифоват майсторството си. Сметнахме за нужно да напомним това, защото редица неотдавнашни шампиони и носители на купата – "Спартак" и ЦСКА, "Заря" и "Торпедо" – не оправдаха възлаганите им надежди. Строго казано, през последните години само киевското "Динамо" постоянно води борба за призовите места, само този клуб може да се смята за достатъчно надежден. Съвсем ясно е, че един такъв клуб е малко за съветския футбол.

Предишният сезон предизвиква особено остри критики, беше окачествен като незадоволителен и по качество на играта, и по организация на вътрешното ни първенство, и по тренировъчната работа. През настоящата година имаше подобрения.

Спазваше се календарът за мачовете и интервалите между тях, което най-после даде възможност на отборите да планират дългосрочно учебно-тренировъчните занимания. Редовно бяха организирани треньорски курсове. И ръководителите на отборите, и футболистите много по-сериозно се отнесоха към предсезонната подготовка. В резултат атлетическата форма на повечето играчи видимо се подобри.

Наред с "Арарат" впечатление направиха и московските динамовци. Въпросът дори не е там, че са на трето място в крайното класиране.

Отборът е млад, треньорите разполагат с избор на кандидати за всеки пост, динамовци показаха интересна игра в редица мачове. С една дума, имаме право да очакваме много от тях. Свежо, перспективно изглеждаше и донецкият "Шахтьор", който се завърна във висшата лига.

От друга страна, разочарова "Заря", която започна добре сезона, а после заигра без жар и разпиля всичките си привлекателни черти. Зрителите не можаха да видят ярки проблясъци в игрите на ЦСКА и "Торпедо", където и подборът на футболистите не е твърде сполучлив, а не се чувствува и игрово вдъхновение. Зле са нещата у "Динамо" (Минск) и СКА (Ростов на Дон), които напуснаха висшата лига.

Несполуките на редица клубове са свързани преди всичко с организационни слабости на спортните комитети и дружествата, с това, че на футболистите не се обръщаше нужното внимание, учебно-тренировъчната и възпитателната работа не бе контролирана.

Организационните слабости не закъсняват да се проявят във футбола. Стига се до странни неща: на пръв поглед всеки отбор има предостатъчно всевъзможни покровители, съветници, дори меценати с държавни средства, ала особено в трудните за колектива дни няма от кого да се потърси истинска отговорност за лошата работа със спортистите. Ръководителите на местните спортни комитети и дружествата, които се грижат и за десетки други спортове, често нямат време да помислят сериозно за елитните си отбори, да не говорим за останалото "футболно стопанство" – детските групи за подготовка, школите, терените, инвентара. Футболният раздел, един от най-сложните в спорта, често е лишен от квалифицирано и отговорно ръководство.

Не е ли назрял моментът управлението на футбола към Комитета по физическа култура и спорт при Министерския съвет на СССР да помисли за създаване на специални футболни клубове в рамките на спортните дружества, където под общо ръководство да се обединят всички подразделения, като се започне от децата и се свърши с майсторите, където делово да се решават въпросите за осигуряване на тренировъчни и учебен инвентар, където с общи усилия да работи голяма група треньори? За нас са неприемливи както търговските, така и етичните принципи на буржоазните футболни "фирми". Но щом съветските отбори са в постоянно съперничество със силните чуждестранни клубове, погрешно е да не обръщаме внимание на световния опит в организацията на футбола.

Струва ни се, че такива "вечни проблеми" като създаването на мрежа за детските школи и организирането на учебен център за пролетни тренировки на юг, за които се говори вече десетки години, ще бъдат оперативно решени от футболните клубове. А сега става нужда със съжаление да констатираме, че дори сборният ни отбор не разполага в базата си с добър терен. Разбира се, тези "проблеми" отдавна можеха да бъдат преодолени, ако Спортният комитет на СССР и Всесъюзният съвет на професионалните доброволни спортни организации се бяха заели по-настойчиво да ги решат.

Нужен е и регламент за участие на отборите в първенството на страната. И в трите лиги могат да се срещнат колективи, които абсолютно с нищо не разполагат: нито с учебна база, нито с тренировъчен терен, нито с приличен дублиращ състав, а не водят и редовна работа с юношите. А всичко това би трябвало да е налице у един елитен отбор. Би трябвало, но не е въведено като задължително условие за включване на отбора в първенството. Тъкмо затова се и появяват такива колективи – "временни рицари", способни да блеснат за малко, които после или изчезват от хоризонта, или постоянно искат помощ, без да имат достатъчни основания за това.

Едва ли не характерна черта на всесъюзните първенства е фактът, че почти у всички отбори се наблюдават резки колебания на резултатите, често редуване на успехите с несполуки. Обидно беше да наблюдаваме как безволно, фактически без борба отпаднаха неотдавна от европейските клубни турнири миналогодишният шампион "Заря" и носителят на купата "Торпедо", които само за една година бяха загубили предишните си достойнства.

Струва ни се, че неустойчивостта и колебанията произтичат главно от организационната неопределеност в живота на отборите. Илюстрация за това са честите треньорски смени – дори по време на сезона. Неведнъж се е писало за пагубните последици от тази "въртележка", издавали са се и заповеди, но спортните организации все още не могат да осигурят строгото им изпълняване.

Като говорим за изтеклия сезон, не можем да отминем с мълчание новия регламент – премахването на равните резултати и изпълняването на дузпи след равен мач. Това бе направено, за да се стимулира нападателната игра. Но неведнъж виждахме как някои отбори съзнателно играеха защитен футбол, запазваха нулевото равенство, а после при дузпите по-

НАПРЕЖЕНИЕ ПРЕД СЪВЕТСКАТА ВРАТА В ПРИЯТЕЛСКИЯ МАЧ СССР – БРАЗИЛИЯ И ОЩЕ ЕДНА ДОБРА ПРОЯВА НА МУРТАЗ ХУРЦИЛАВА (В СРЕДАТА), КОЙТО ЛИКВИДИРА ОПАСНОСТТА.

ОСТРА СХВАТКА В МАЧА ЗА ПЪРВЕНСТВО НА СТРАНАТА МЕЖДУ МОСКОВСКИТЕ "ДИНАМО" И "СПАРТАК". НАД ВСИЧКИ ВЪВ ВЪЗДУХА Е МЛАДИЯТ ДИНАМОВЕЦ ВЛАДИМИР ДОЛБОНОСОВ.

беждаваха противника си, който бе хвърлил всички сили в атака. Така че нововъведението не оправда всички надежди, които му се възлагаха. Както изглежда, към подобни опити трябва да се подхожда внимателно и да се започва не от висшата лига, а от турнирите на по-ниско равнище.

Да вярваме, че нашите отбори вече са съумели да преодолеят изоставането си в атлетическата подготовка. Но по другите, по-трудните дялове от футболната наука успехът им е значително по-нисък от желания и необходимия за постигане на стабилни резултати в международните турнири. Достатъчно ясно проличи това в мачовете на сборния отбор, който по бързина, запас от сили и обем на работата не отстъпваше на най-добрите отбори в света – Бразилия, ГФР, Англия, но бе победен от тях само защото техническата и тактическата му подготовка беше малко по-слаба. Проблемът за подготвяне на високотехнични играчи стои с предишната острота. Защо?

В дадения случай не можем да не си спомним фейлетона на Илф и Петров, в който се разказва как се води борба за чистотата на улиците и никой не се досеща, че просто трябва да вземе метла и да мете. Безброй са приказките и статиите, че "задача номер едно е да обучаваме младите футболисти на техника". Въпреки това работата тук продължава да върви на самотек. Разбира се, играчите от групата на майсторите са длъжни да водят индивидуални занимания за повишаване на техниката – затова са и майстори. Трябва да се повишават изискванията към футболистите, сред които все още се срещат такива, които сякаш отбиват някаква повинност в тренировките и мачовете, отнасят се равнодушно към себе си и съдбата на своя отбор. В същото време трябва по-усилено да търсим момчета, които имат дарбата ловко да боравят с топката. И все пак широка и всестранна "образованост" на футболистите може да се постигне само с помощта на школи от типа на балетните или цирковите училища, където най-добрите треньори ще водят заниманията по единна методика. Нашият футбол има право на претенции към спортната наука, която не дава много на практиката.

Всяка година изискванията към футбола растат. Любителите на спорта очакват от отборите красива, нападателна, резултатна игра и с горчивина констатират, че напредъкът е малък. Обществеността се тревожи от същите стари проблеми. Сега, в подготовката за новия сезон, трябва да държим строга сметка за уроците от миналото, да набележим и незабавно да пристъпим към осъществяване на мерки, които ще дадат възможност за успешно развитие на най-популярния спорт в страната. Големият футбол е длъжен да отговори на общата заинтересованост от неговата съдба, от неговите успехи. Мина времето, когато той можеше да си живее безгрижно, по законите на самодейността. Съвременните отбори от висока класа имат нужда от стройна структура, обмислена организация, квалифицирана и непрестанна подготовка на резерви.

ИНОГО ГИМНАСТИЦИ

-МАЛКО ГИМНАСТИКА

СИСТЕМАТА

Отново приза "Сила и красота", учреден от МС, Взеха варненци. Отново го заслужаваха ловдивчани, защото фактически бяха най-обрите на състезанието. Отново софиянци акакви ги няма. . . Целта – да се поощри асовостта – може да намери пълна подкрепа приятелите на гимнастиката. 75 отбора, 50 млади гимнастици и гимнастички. Наистина рекордна масовост. Какво по-хубаво от

ДОСКОРО НИКОЛА НИКОЛОВ БЕШЕ СЪСТЕЗАТЕЛ, СЕГА ВЕ-ДОБЪР ТРЕНЬОР В ЕДНА ДОБРА ШКОЛА. А АТАНАС СТОЯ-ОВ ПОБЕЖДАВА, ЗАЩОТО ВСЕКИ ДЕН И НА ТРЕНИРОВКИТЕ ЯБВА ДА ПРЕОДОЛЯВА ГОЛЯМА КОНКУРЕНЦИЯ В ЗАЛАТА А "ТРАКИЯ"

това? По-хубаво би било, ако бяхме видели 450 йствителни гимнастици. . .

Беше приятно в трите първи дни на стезанието да си пловдивчанин в зала "Фе-ивална". Излизаха отбор след отбор от ички възрастови групи. Чудесни деца, добри мбинации, чисто изпълнение. Личи си школа, чи си и стремежът вече към действително обрата гимнастика. Пловдивчани получаваха п всички страни похвали. Четири отборни беди, две втори места! Голям аванс и почти гурни призьори. Сигурни до тази група, речена "мъже", която на практика в Плов-в от една година не съществува. азпуснатият мъжки отбор беше свикан бързо да брани честта на града, който истина заслужаваше да бъде отличен, но не рали дълго, мъжете закъсаха жестоко и опиха целия блестящ аванс, трупан от вси-и отбори до тях. И ако на първите уреди се дя, че това вече не са гимнастици, на следния бяха направо смешни. 2,8 – оценка състезател (някога надежден) беше обидна поставяше под сериозно съмнение качества-а на такава система, която може да доведе подобен отбор в залата.

И все пак мнозина търсеха оправдание за явата на този отбор в желанието на "Тра-я" да получи заслуженото от приза "Сила и красота". С желание да събере повече точки (и не с такова подходящо оправдание) школата на ЦСКА "Септемврийско знаме" представи един отбор жени, който будеше недоумение. Отдавна гимнастиката не е виждала нещо по-трагично от тези петнадесетина минути, в които жените на ЦСКА трябваше да играят на земя. Когато хасковските момичета закъсваха на успоредка и греда, си припомняхме, че Хасково все пак има традиции, че е давало имена на тази гимнастика и не бива да се излага с така слабо подготвени състезателки, но всички критики към всички отбори избледняха при тази земя! Та това е ЦСКА! Изглежда, за да избегне такива неприятни въпроси като "Какво става в "Левски-Спартак", дружеството въобще – не представи отбори в някои от възрастовите групи. . .

И така 75 отбора, 450 състезатели, голяма масовост, но почти наполовина излишна. Би трябвало да се помисли наистина за промяна на системата. Да се дават призове за всяка отделна възрастова група например, а приза да получи дружеството, което е събрало най-много награди. Или да се постави някаква разумна долна граница на оценките, които ще се вземат за общото класиране. Така треньорите биха се позамислили дали да водят състезатели, които получават оценки 5 и 6, че и 3. . . Съвсем излишно е да се измъчват и гимнастиците, и публиката. Едно момиче от ЦСКА се отказа от игра по средата на земното си съчетание и около него се струпаха треньорите да го убеждават да играе, и по трибуните се понесе ропот: "Как може такава липса на психическа устойчивост! Как може такава липса на отговорност!" А защо да не приемем и по-просто обяснение. На момичето му беше обидно да се разхожда по килима и нищо да не прави, да пада и да става само защото някъде се изчисляват точки!

СЪСТЕЗАТЕЛИТЕ

В този преголям поток от гимнастички и гимнастици трудно могат да се видят всички действително добри, още повече, че сега играеха само по веднъж на уред, а не както е на другите състезания – по три пъти. И все пак и от сивия поток се открояваха тези, които заслужаваха да бъдат забелязани.

Още при пионерките три "обявиха", че на това състезание ще има и истинска борба на състезатели за първите места, не само изчисления на точки. А. Лазарова и В. Цанкова от Плевен, П. Генова от ЦСКА, при пионерите – Д. Йотов от Варна и Н. Генов от Пловдив. . . По-късно вниманието беше привлечено от борбата на двамата пловдивчани Атанас Стоянов и Стоян Делчев. "Стари" приятели и съперници, които водят вече на всяко състезание този спор с променлив резултат. Но независимо от това, кой е пръв, кой – втори, и двамата показват, че в Пловдив расте добра гимнастическа гвардия, защото не са просто първенци, а гимнастици, които се помнят. М. Гешева от ЦСКА подсказа, че и в София все още се раждат гимнастици. При юношите-старша възраст отново варненско-пловдивски двубой Бангиев-Народикян. . . В групата на мъжете победи Георги Тодоров.

Интересна беше борбата при жените. Не участвуваха двете "големи" Мая Благоева и Ирина Хитрова и четиринадесет-петнадесетгодишните намериха пълно поле за изява. Единствената, която отговаряше на тази

ТРЕНЬОРИТЕ

След първия ден, когато коментирахме току-що приключилото състезание на пионери и пионерки, председателят на БФГ доцент Никола Хаджиев постави на преден план в равносметката необходимостта от това в Плевен да има и един треньор мъж, а в Горна Оряховица – жена. Плевенските момичета отново спечелиха и призовите места, и симпатиите на публиката с изящната си игра, горнооряховки привлякоха вниманието със силната си акробатика, със стремежа към трудни и оригинални елементи, със стремежа си към съвременна гимнастика още от най-ранна възраст. Славка Томова от Плевен и Илия Недев от Горна Оряховица редовно на всички гимнастически състезания са обект на внимание, на коментари. Имаше време, когато някои специалисти спореха прав ли е, не е ли прав Недев, а докато спореха, той си работеше в своята Горна Оряховица, даде вече три състезателки, които сега националните треньори подготвят за световното първенство, и започна отново от "А-Б" и пак неговите момиченца се забелязват. Говори се и за треньорите в Пловдив, във Варна, в Русе, за треньорите в Толбухин. Къде са прави, къде неправи, а през същото време за една голяма част, за повечето от треньорите нищо не се говори. Идват си от състезание на състезание, от година на година, класират се някъде накрая. Тихо, кротко. Идват и цели школи по гимнастика без истински гимнастици, идват и големи дружества, които дикту-ват "спортната мода" в страната, без отбори и никой, изглежда, не пита прави ли са или не да не забелязват, че в много документи вече гимнастиката се поставя все между основните, между първите спортове, на които трябва да се обърне особено внимание. Идва време и за търсене на сериозна отговорност, тъй като най-важните документи и решения са на ЦК на Българската комунистическа партия!

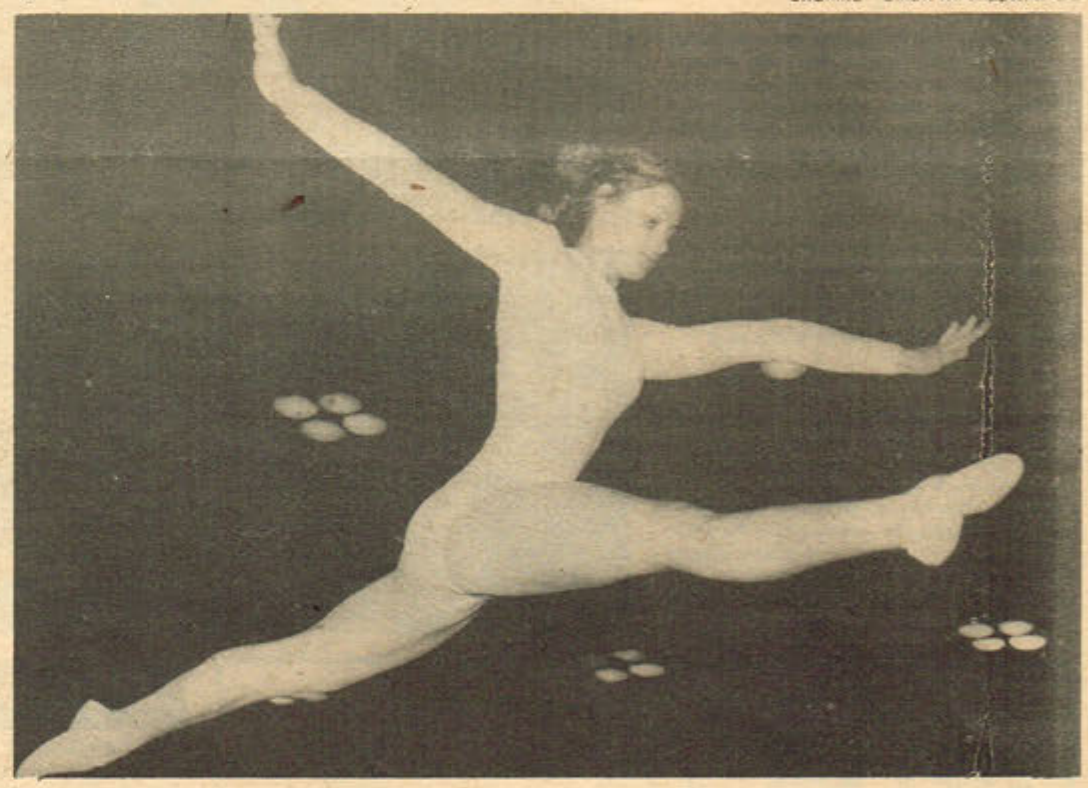

ГЕОРГИ ТОДОРОВ – ПОБЕДИТЕЛЯТ ПРИ МЪЖЕТЕ

Маргарита РАНГЕЛОВА

Снимки: Емил МАНДЖАРОВ

ДИМИТРИНА КИРЯКОВА – ЕДНО НЕОЧАКВАНО ОТКРИТИЕ НА ТУРНИРА

ХАНДБАЛИСТИТЕ – НА СВЕТОВНО ПЪРВЕНСТВО!

Нашите хандбалисти заминаха за Осло с един значителен актив. Можеха да загубят и с девет гола и пак да се класират за световното първенство. Но още след победата над Финландия (30:8) треньорът на националния отбор Симеон Пишманов заяви: "Ще се постараем да забравим този аванс. Ще дадем максимума си, защото е много опасно да се успокоиш и след това да видиш "гърба на надеждата". Норвежкият отбор победи със 17:13. Отново четири гола разлика в полза на домакините (колкото имахме и ние в София).

За пръв път българският национален отбор по хандбал се класира за световно първенство. От 28. II. до 10. III. в ГДР нашите хандбалисти ще се срещнат със световния елит. Моментът беше вече назрял. От няколко години все нещо много малко не достига. Все си отиваме от квалификациите с чувството, че сме били на една крачка от успеха.

Знаехме, че имаме големи състезатели. Бяха го доказвали в отделни срещи. Доказаха го сега в един квалификационен турнир. Тъкмо когато трябваше!

Старт

ЗАБАВНИ МИНУТИ

НА СПОРТНА ВЪЛНА

На капитана на бразилския баскетболен отбор "Велхейро" било забранено да поздравява преди мача противниковия отбор с подаване на ръка. Поводът бил следният: Руиц Мяле толкова силно стискал ръка, че... елиминирвал капитана на противниковия отбор от участие в срещата.

●

Атракцията на цирка в Чикаго е състезанието на висок скок между две... шимпанзета. Едното от тях употребява коремнопретъркалващ стил, а другото "флоп". Почти във всички състезания досега победител излизал "флопистът". Най-доброто постижение на маймуната е 165 см...

●

Запитан за тайната на своите успехи, световният шампион по плуване на 1500 м Стефан Холанд отговорил:

– Всеки ден изяждам цяла планина от сладолед и имам стъпала, големи като лопати.

Не споменал, разбира се, най-обикновения факт, че ежедневно плува най-малко 9 мили.

●

Един от най-добрите италиански нападатели Луиджи Рива до неотдавна бил страстен... пушач. Ежедневната му порция била 50 – 60 цигари. Рива се подложил на специална терапия в една швейцарска клиника. Бил лекуван с помощта на хипноза.

●

Футболната федерация на ГФР поръчала за националния отбор специален автобус и успяла да го регистрира със следния номер: 1 – 74. Не е ли това прекалено голям оптимизъм?

●

Неотдавнашният Кевин Стрейн от Аляска подобрил световния рекорд на маратон с постижение 6 часа и 56 минути. Това не е грешка. Кевин е на... 5 години и това е, разбира се, световен рекорд в неговата възрастова група. Малкият маратонец заслужава похвала за своите усилия, но не е ясно на кого са потрябвали подобни постижения?

Невероятно вероятна история

БРЪСНАРСКИ РАБОТИ

Както е известно на всички футболни специалисти, най-много от този спорт разбират бръснарите. И затова никой не се учудваше, че футболният тим "Хигиенна фурия" сменяше треньорите са като кърпи за бръснене. Защото всеки бръснар забелязваше и най-малките треньорски грешки по отношение на учебно-методичната, психологическата, логическата и възпитателна работа веднага. А грешките по съставянето на отбора – много преди той да бъде комплектуван... И уважаващите себе си треньори подаваха оставките си. На другите им я подаваха.

Въпреки честите смени на треньорите "Хигиенна фурия" все не ставаше шампион. И се стигна до парадоксалното положение бръснарите да се откажат от своите разбирания и да се хванат за ножиците и сапуна... Но победителите в предишния турнир – "Медени фанфари" сменихa своя треньор. Защото техните привърженици, както и солистите в оркестъра, бяха решили, че само те трябва да побеждават. И след като загубиха няколко мача, ковачите на медни инструменти, композиторите, печатарите и пйсачи на ноти и всички, които разбираха от духова музика, изведнъж решиха, че тяхното амплоа е футболът. И откриха редица грешки и неточности в учебно-методичната, психологическата, педагогическата и т.н. работа на треньора. И му подадоха оставката... След това обущарите известно се усетиха, че и те разбират от футбол, и освободиха от длъжност своя треньор. Бръснарите, още по-силно убедени в своята правота на спортни специалисти, взеха, че прогониха треньора си по баскетбол, защото тимът им не бил шампион. Естествено примерът им бе последван от дърводелците и много скоро отборите на "Полиран чам" останаха без треньорите си по волейбал, хокей, водна топка,хандбал и естествено – по футбол... Всички искаха да бъдат първи, всички знаеха най-верните пътища към първото място (с изключение на треньорите, разбира се, които и никога нямаше да ги узнаят) и затова се търсеха треньори, които да се съобразяват с бръснарската или съответно обущарска концепция за развитието на спорта.

Спортните федерации, които се занимаваха със съответните спортове и трябваше да мислят не само за отделните отбори, а за силата на спортовете изобщо, се видяха в чудо. Как да спасят тези, които правеха спорта?

И откриха най-мъдрия изход – да се дават толкова първи места, колкото тима има в групите. Всички бяха доволни, а най-вече треньорите и тези състезатели, които знаеха повече от тях и съвсем малко по-малко от бръснарите, обущарите, дърводелците и пр. и затова бяха техни любимци.

Борис КОВАЧЕВ

1

ФОТОШАРЖ

Нашият фоторепортер ЯНКО ГЪРОВ, сам бивш гимнастик и бивш треньор по футбол, е търсил нещо общо в двата спорта. "Впрочем – твърди Гъров – нищо не съм търсил. Фотокамерата сама е хванала няколко момента от футболни мачове, които приличат на лоша гимнастика."

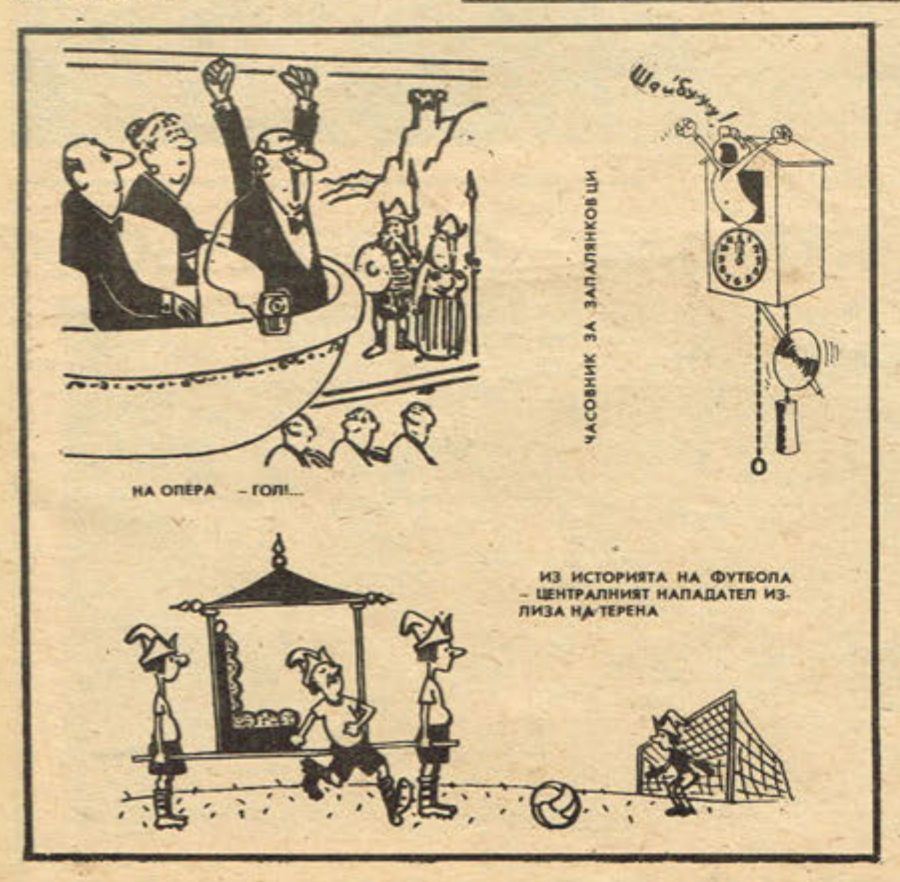
На сн. 1 виждате един опит за въздух, на сн. 2 – кълбо напред, на сн. 3 – кълбо назад, сн. 4 – еленов скок, сн. 5 – проверка на съдийската съвест, която и във футбола, както и в гимнастиката, има еднаква стойност...

4

2

3

5

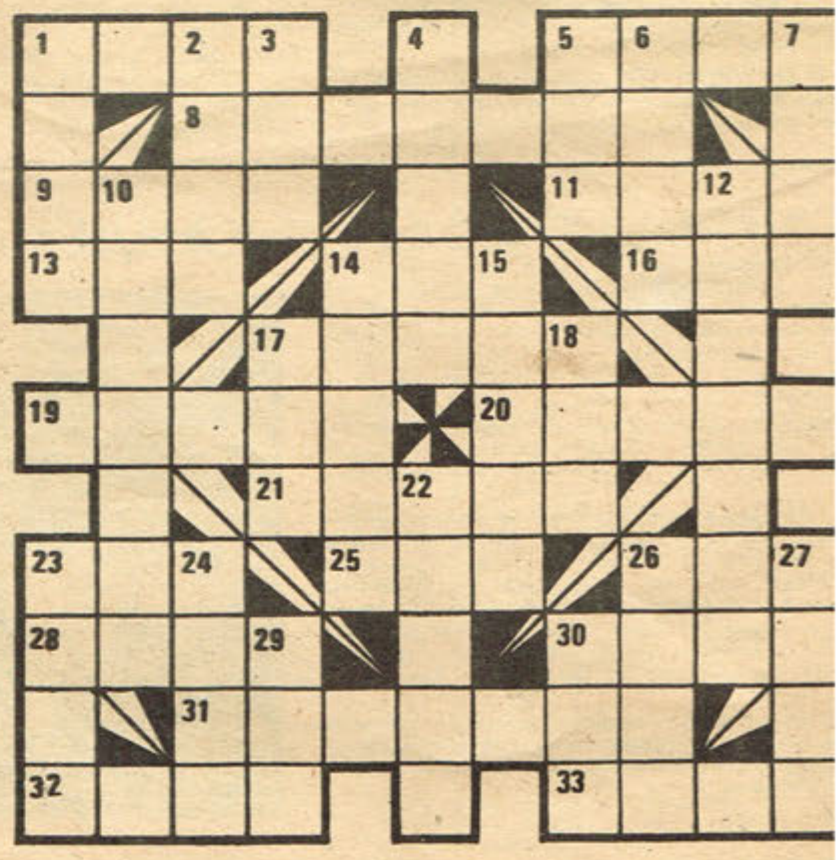

КРЪСТОСЛОВИЦА

ВОДОРАВНО: 1. Най-добрите спортисти в даден спорт. 5. Вид спортна лотария. 8. Футболист на "Олимпиакос". 9. Малкото име на известен в миналото съветски футболист. 11. Футболист от "Бенфика". 13. Вид спорт. 14. Част от името на известен съветски лекоатлет. 16. Повджийски сигнален уред. 17. Бивш футболист на "Локомотив" (Сф). 19. Плувец от ГДР. 20. Френски футболен отбор. 21. Категория в бокса. 23. Малкото име на известен австралийски лекоатлет. 25. Футболист от "Стандарт" (Лиеж). 26. Гимнастически елемент. 28. Името на наш колоездач. 30. Град в Холандия. 31. Наш тежкоатлет. 32. Лекоатлетка от ГДР – тласкане гюлле. 33. Шахматна фигура (мн.ч.).

ОТВЕСНО: 1. Малкото име на известен белгийски лекоатлет. 2. Наш борец. 3. Помещение за стрелба в цел. 4. Наш състезател по тенис на корт. 5. Известна американска фигуристка. 6. Бивш футболист от френския национален отбор. 7. Малкото име на известен в миналото съветски фигурист. 10. Футболист от "Локомотив" (Сф). 12. Лекоатлет от ГДР. 14. Футболист от "Славия". 15. Известен френски борец. 17. Собственото име на футболист от "Байерн". 18. Домашно животно. 22. Наш футболен съдия от близкото минало. 23. Малкото име на известна лекоатлетка от ГДР. 24. Роман от Зола. 26. Известен в миналото бразилски футболист. 27. Вид оръжие при фехтовка (мн.ч.). 29. Френски футболен отбор. 30. Придвижване на шахматна фигура.

Съставил: Емил ТОДОРОВ

АВТОМАТ

Разказ от Франк РУНИ

Продължение от брой 132

Илюстрация: Петър ЦИНЦАРСКИ

В Чикаго аз бях много зает и се срещах с Паг само по време на предварителните серии на една миля. Правех всичко, което беше необходимо, и после докладвах на Паг. До финала от нашия отбор стигнаха много повече хора, отколкото предполагах. Във финалните бягания на една миля щяха да участвуват Иейтс, Джек и едно набито, широкоплещесто момче на име Баркли. И тримата леко победиха в предварителните серии. Баркли беше издръжлив, имаше воля, но не беше добре подготвен. Иейтс беше също издръжлив, и той имаше воля, а главното – добра подготовка. Той беше високо, силно момче с мощен финиш. Не бягаше особено красиво, но бързо.

В петък аз отново разговарях с Паг и уверено му казах, че Иейтс действително е добър бегач, но аз продължавам да мисля, че ако Джек пробяга една миля за четири минути и четири секунди (по-рано му бях казал четири минути и шест секунди), той ще победи Иейтс. С ненавист погледна хронометъра. Забелязах, че ръката му трепереше. Той се помъчи да се успокои, за момент това му се удаде, но после ръката му започна отново да трепери.

Аз си тръгнах, мислейки не за Джек, който в събота ще се опита да пробяга една миля за четири минути, а за Паг, който хиляди пъти щеше да пробягва това разстояние в ума си.

Представих си го как седи в стаята си (в къщи, във влака, в хотела) и стиска хронометъра в ръка. Ето: чува се изстрелът на стартовия пистолет, той следи нервните потрепвания на стрелките, бегачите полиматат напред и всеки се старае да заеме вътрешния коридор. Джек започва да бяга с осемфутова крачка. Краката на Паг през цялото време се движат в такт с движенията на Джек; очите му не се откъсват от хронометъра; той вижда всичко пред очите си и като че ли сам пробягва всеки метър от пистата.

Представих си мъчително напрегнатия израз на лицето му, момента, когато Джек прави последната обиколка, дочувайки зад себе си стъпките на Иейтс, макар и уверен, че пробягва разстоянието по-бързо от всеки, който се е опитвал досега, изпитва първия страх, че не бяга достатъчно бързо, за да победи, че няма да стигне до лентата, че изумителният механизъм на човешкото тяло ще го подведе. Кръвта, движена от мощните тласъци на сърцето, ще бликне от очите, ще потече от носа, от устата и той ще падне по очи, без да разбере заради него ли крещи тълпата или приветствува победителя Иейтс.

Няма смисъл да разказвам за това, което се случи с нашия отбор в събота. Иска ми се да на миля се приготвяха за старт, ние водехме всичко на всичко с две точки и се съмнявахме в крайния резултат на всички останали срещи на лекоатлетите.

Интересно беше, че Паг, който винаги даваше подробни инструкции на Джек преди старт, този път само го попита дали е готов. Джек кимна с глава, запазвайки невъзмутимо спокоен вид. Този жест бях виждал стотици пъти. Паг обаче явно очакваше нещо повече. Като постави ръка на рамото му, той започна бързо и несвързано да му припомня детството: първия чифт шпайкове, първия хронометър, деня, когато за първи път пробяга 440 ярда – всички онези интересни и мили подробности, които родителите скриват на дъното на големия сандък, за да могат някога, когато децата им се разочароват от тях, да ги извадят тайно, да ги разгледат с любов и да си спомнят онова време, когато децата все още са им вярвали.

Доколкото разбирам, Паг се мъчеше да намери жива струна у момчето, но вече не като спортист, а като човек, припомняйки му трогателни събития, еднакво близки и на двамата. Но синът и бащата никога не бяха съществували. Не беше имало мили, трогателни случки. Имаше само механик, който ден след ден, година след година беше създавал една изумителна машина и който искаше от нея такава отплата, на каквато тя не беше способна. И причина за всичко беше това, че Паг не беше вложил в тази машина такъв механизъм, който да произвежда емоции по волята на неговия създател. Той беше създал един автомат, способен само на едно нещо: да пробяга една миля за 4 минути. Да вложи в него нещо, което няма пряко отношение към основната му функция, това би значило да понижи неговата ефективност. И изведнъж, на петдесет години (за пръв път и по известни само нему причини), Паг се почувствува баща.

Аз се обърнах, за да не гледам – него, безстрастно внимателния, безстрастно вежлив, безчувствен спортист и натрапващия му се разстроен баща.

* * *

Баркли направи фалстарт и всички бяха върнати на изходно положение. Втория път всички стартираха правилно. Преди първия завой начело беше Баркли, но около метър след него бягаше Иейтс и съвсем близо до него – Джек. На правата Джек излезе пръв и към края на първата обиколка се откъсна на десет ярда от Баркли. Сега Баркли беше втори, а Иейтс – трети.

Забелязах, че Паг, който стоеше на десет ярда нафиналната линия, даде знак на Джек, че е пробягал първата обиколка за определеното време (шестдесет секунди). Погледнах собствения си хронометър: стрелката показваше малко по-малко от 60.

В края на втората обиколка Джек се откъсна на двадесет ярда от Баркли, а от Иейтс – на двадесет крачки. Видях как отново даде знак на Джек, притискайки ръка до гърдите си, което означаваше: "Чудесно! Продължавай в същия дух!" Погледнах пак хронометъра. Джек показа невероятно време: той пробяга половин миля за една минута и 59 секунди!

На последните двадесет ярда от последната обиколка Баркли увеличи темпото. Двамата с Иейтс явно мислеха, че Джек няма да издържи на темпото, с което пробяга първите обиколки. Мислеха си, че той скоро ще се предаде и борбата ще продължи между тях двамата. Но Джек вече бягаше последната четвърт миля и толкова се беше откъснал напред, че нервите на Баркли не издържаха и той полетя с всички сили. Изостанал след първия завой на около триста и петдесет ярда от финиша, Иейтс също увеличи темпото.

Аз много рядко съм обръщал внимание на викове на публиката. Но този път не можех да не ги чуя. Бих могъл да се присъединя към този неистов вой и той би ме удържал да не падна. Но зрителите не викаха на Джек, а на Иейтс и Баркли – тези симпатични, здрави момчета, които се мъчеха да догонят автомата и които навярно разрушаваха с това здравето си. В този момент аз ненавиждах Джек – това същество със съвършени движения, работещо с точност на часовников механизъм. Приисках ми се да видя как ще се разбие на части, защото очаквах да видя не обезобразена човешка плът и потоци кръв, а счупени стоманени винтове, пружини и чудновати зъбни колелца. На правата Баркли намали разстоянието между себе си и Джек с около тридесет ярда и на завоя капитулира. Иейтс го задмина, той все още се държеше, но бягаше неравно, явно пресилвайки се. В този момент аз вече бях стигнал до вратата и застанах на около петдесет ярда от финалната лента.

При последните стотина-двеста ярда Иейтс догонваше Джек с всяка крачка. Аз вече бях отписал Иейтс. Той издишаше: Намали още малко разстоянието между себе си и Джек, после започна да се олюлява и все по-трудно да си движи краката, като че ли газеше вода до колене. Наблюдавах и Джек. Той вече не беше автомат, а изнемогващ от умора юноша. Главата му беше отметната назад и встрани, а устните толкова широко разтворени, че устата му изглеждаше като дупка, пробита в черепа; очите му, две големи бели топчета, блестяха. Но той беше

Изведнъж ми се прииска да изтичам на пи
стата и да го спра, да застана между него и
следващата крачка. Той очевидно не беше спо
собен сам да спре. Вече нищо не беше останало
от механизмите му. Изтощението го беше
превърнало в човек и той реагираше така
както би реагирало едно дете, решило на вся
ка цена да си отмъсти на възрастните, дори с
риск да си навреди. Това самоизтезание беше
твърде невинно, за да предизвика неприятно
чувство. И все пак в името на какво се изте
завааше? В името на победата на мускулите,
за която ще напишат в аналите и след 5–6
години, когато рекордът бъде подобрен, ще
забравят. При това не заради собствената си
победа, а заради победата на Паг, за която
той не беше рискувал нищо.

Забелязах, че когато премина покрай мен
Джек вече залиташе. Обърнах се след него и
видях, че Паг тичаше успоредно на него и се
опитваше да го спре. После го прихвана пре
кръста, но Джек продължаваше да бяга,
отблъсна го и олюлявайки се, продължи на
пред към лентата, до която оставаха не
повече от тридесет ярда. После и двамата
паднаха. Джек направи усилие да стане, но не
успя и се отпусна на земята с крака към
трибуната. Останал съвсем без сили, Иейтс
не можа да го заобиколи. В следващия миг
шиповете на шпайка му се забиха в крака на
Джек и от раната бликна кръв.

Не бих могъл да гарантирам за точността
на всичко, което стана след това. Помня, че
двамата с доктор Уилкокс, лекаря на нашия
отбор, поведохме Джек към съблекалнята. Аз
все пак успях да запазя самообладание
дотолкова, че да окажа помощ на доктор Уил
кокс, когато се зае с Джек. Джек се хвана за
раменете ни; придържайки го за кръста, ние
ходехме из съблекалнята, докато докторът
не реши, че разходката е достатъчна и
напрежението на организма е спаднало. След
това помогнахме на Джек да легне на
облицованата с кожа маса и доктор Уилкокс
се зае с крака му. Спомням си, че крещях на
тълпата да се разотиде. Спомням си още, че
Паг седеше на пейката в ъгъла. Има ли смисъл
да казвам, че Джек беше дисквалифициран и
ние заехме трето място, след Нюйоркския и
Пенсилванския университет.

Остава да кажа, че Паг веднага напусна
университета. На мен ми предложиха
длъжността старши треньор и договор за
една година.

През същото лято Джек (кракът му се беше
оправил вече, само още трудно се свиваше в
коляното) постъпи на работа в една нефтена
компания, която веднага го изпрати в Саудитска Арабия. Паг продаде къщата и имуществото си и просто изчезна.

Все пак преживя необикновеното събитие,
което трябваше да му се случи, но то приключи по най-непредвиден начин и в никакъв случай не можеше да компенсира загубата на сина. Бащата се сдоби със син в края на един невероятно дълъг път. А синът. . . той съвсем не беше виновен за това, че остана без баща. Мисля, че Джек, напускайки своя дом, не би могъл да каже нищо друго освен: "Прощавай, шефе! Благодаря за всичко!" Друго едва ли би могло да му дойде на ум.

Навярно и на Паг, след продажбата на къщата, са му останали твърде малко лични вещи на момчето: чифт малки спортни обувки, няколко гащета, стари снимки на един много решителен и сериозен спортсмен и ако е имал късмет, стар дневник със записки, които момчето е водило от десет-дванадесетгодишна възраст. Навярно тези записки са изглеждали така: "Днес пробягах една миля за осем минути. Днес пробягах една миля за шест минути. Днес пробягах една миля за пет минути!"

* * *

Би било глупаво да добавям каквото и да било към това, което вече разказах.

И все пак. . .

Миналото лято ние с Едит пътувахме с кола през щата Орегон. На излизане от един малък град видяхме лекоатлетически стадион. Спряхме за малко, за да погледаме две момчета, които бягаха по пистата около терена. Разстоянието около тях беше около десет ярда. Направи ми впечатление, че момчето, което бягаше по-напред, има добър стил. Засмях се.

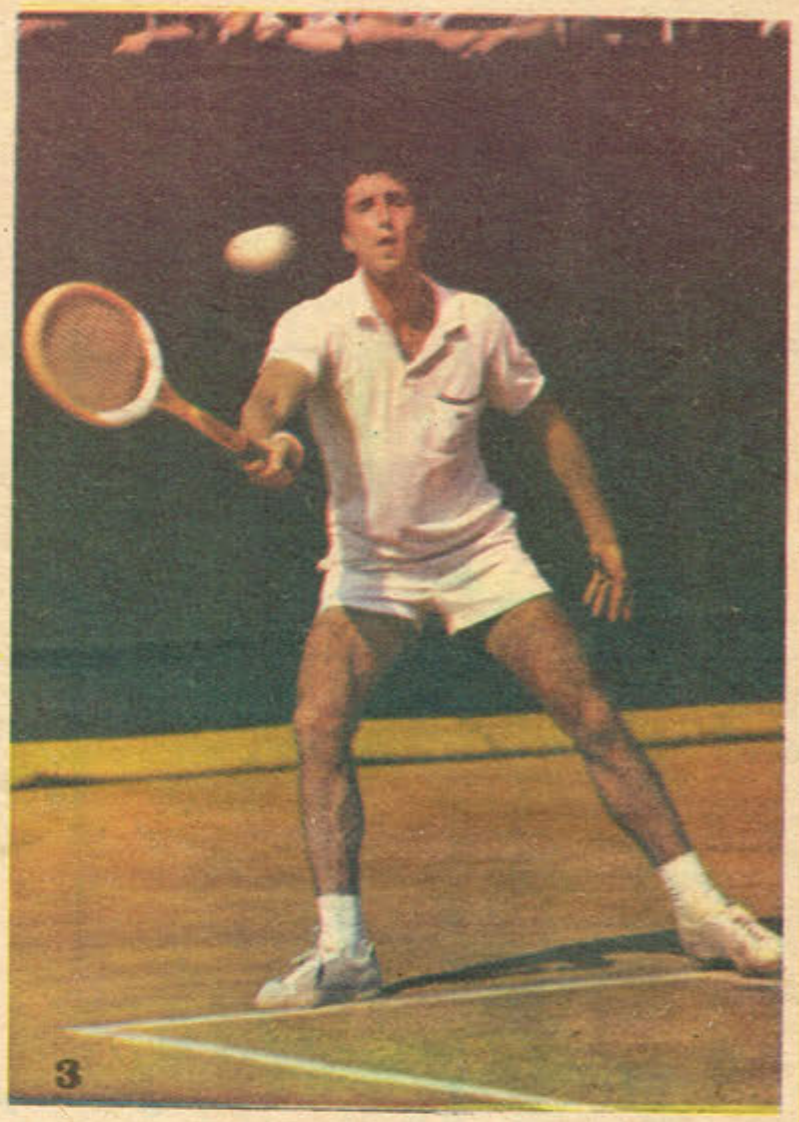
– Погледни колко свободно бяга – казах аз. – Сега ще видиш как второто ще го застави да увеличи темпото. Хващам се на бас, че сега ще "дръпне".

Другото момче наистина "дръпна", но късно: първото пристигна с едни гърди по-напред. После видяхме как един човек с баскетболна шапка, пуловер и сив трикотажен панталон прегърна двете момчета и тръгна с тях по пистата, като им говореше нещо и ласкаво ги потупваше по раменете. Човекът повече приличаше на баща или дядо на децата, отколкото на професионален треньор. Той имаше вид на човек, който мисли само за това, какво може да направи за децата, а не какво те могат да направят за него. Едит ме хвана за ръката, но в този момент аз вече бях запалил колата и все повече увеличавах скоростта.

Този човек не беше Паг. Ние и двамата мислехме така, но не бяхме сигурни. И нито Едит, нито аз искахме да бъдем сигурни. Така поне ни оставаше надеждата, че това беше той.

екран

1 Стартова площадка за водни ски от пластмаса – това е една от техническите новости в този спорт, която твърде много улеснява занимания-та и на начинаещи, и на напредналите.

2 В първия старт от новия турнир за световната купа по ски – спускането за жени във Вал д' Изер – в челната тройка влязоха три австрийки: Дрексел-6 (трето място), победителката Пръл-Мозер -5 и Гфълнер –3 (АП – БТА).

3 Александър Метревели, финалист в тазгодишния турнир "Уимбълдън", е обявен за най-добър тенисист на СССР за 1973 година. (Снимка: Владимир Уляков)

4 По улиците на Милано в един от "безмоторните" неделни дни. Италианците не току-така подхвърлят, че енергийната криза ще повлияе благотворно върху здравето на хората. . . (Публифото – БТА)

Старт

ЗА ВАШИЯ АЛБУМ

УУЛВЪРХЕМПТЪН УОНДЪРЪРС

Създаден през 1877 г., известният английски клуб има в актива си три шампионски титли (1954, 1958 и 1959 г.) и четири пъти е печелил националната купа (1893, 1908, 1949 и 1960 г.).

Състав (от ляво на дясно): първи ред, седнали – Кели, Уагстаф, Поуъл, Маккари (менажер), Бейлц, Хегън и Маккалиг; Втори ред – Паркин, Истоу, Дейли, Паркис, Пиърс, Макейл, Палмър и Ричардс; трети ред – Джеферсън, Хибит, Тейлър, Мънроу, Дугън, Киндън, Съндърланд и Чънг.